

झी : २०३

खयाल: विशेषांक

गुंपुल्लिया लसताय् खःगुं मखुगुं खँ !

१. 'हुप्प व स्याप्प' पि हरिवंश आचार्य व मदनकृष्ण श्रेष्ठया अन्तर्बार्ता जंगलनिसें शहरतक' न्यन ।
२. 'झीगु भाषाभा थीधी पौ, थीधी अवस्था' खना: 'जनक-लाल सरया दुःख' जुल ।
३. छि 'ल्वा:कासा' सःसा 'शायरी' व 'पैरोडी' जक मखु 'गुह्य कबिया गुंगू रसय् गुपु मुक्तक' सितिक व्वना: 'हलू न्वाना: खँ पवसा' नं काये दइतिनि ।
४. 'नेपाल भाषाया अजू खँग्वः' व्वनादिलकि थथे नं जुइ-तिनि'

—'झी' या धापू

मू : स्वतका

कालीशक्ति : भाषा

! इ गुरुम गुरुः स्यात्सर्वं स्यात्सर्वं

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं . १

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं . २

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं . ३

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं . ४

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं

। इत्येवमिदं कथं च तद्विषयं तद्विषयं

नेपाल भाषाया लय्पौ
ख्यालः ल्याः

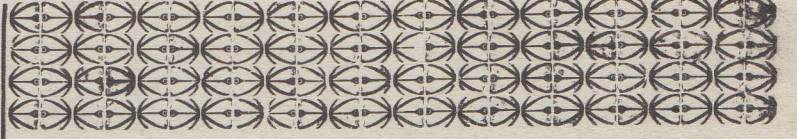
दं : २७ □ थ्यंल्याः : २०३
□ नेपाल संवत् १९०५, गुंला

सम्पादक
भूषणप्रसाद श्रेष्ठ

सहायक सम्पादक
रमेशकाजी स्थापित

प्रकाशक व व्यवस्थापक
पद्मरत्न तुलाधर

ज्याकुधि
४/४६३ ज्याःबहाः-दलाछि

छपुचः शायरी

-पुस्कर माथेमा

१. ह्लाःयात त्वपुइगु लंयात
मुइकाःतयसं ञंच धायेगु याः
जनतायात ध्वंलाइपि द्रहंतयत
मनूतयसं षंच धायेगु याः ॥
२. सर्गतय् च्वंगु नगु मयः जितः
छाय्कि व जिगु ह्लातं न्हाये मदु
थौकह्लय् षन म्वाये मयः जितः
छाय्कि थन फसय् गनं न्याय मदु ॥
३. धः दयेकातःसां वा छक्वः बलकि
थनया सतक पुखू थें च्वने यः
बुह्लि जुइ धुंकासां थः यःह्य जुलकि
नकतिनिया मुखू थें च्वने यः ॥
४. मतिनामि धोखा बियाः नुगलय् लाःगु चोट थें च्वं थ्व जीवन
चुनावय् गन्ति मदुगु इनभाय्लिड भोट थें च्वं थ्व जीवन
अथे थें च्वं, अथे थें च्वं, गय् थें गय् थें च्वं थ्व जीवन
हासा-पसल्यां हे मकाःगु भ्वाथःगु नोट थें च्वं थ्व जीवन ॥
५. चुनाव बलकि छेय् छेय् बयाः
नेतातयसं फु-मफु न्यं बये यः
नखः बलकि देगः देगलय् वयाः
मय्जुपिसं भाजुपि स्वः बये यः ॥

नेपाल भाषाय् अजू-खँवः

- काजीलाल तमोट

नेपाल भाषाय् पलख यानागु मालेज्यां लुयावःगु छुं अजू-खँवः क्वय् न्ह्यव्याचवना । थुपि खँवः अप्वःथे छगू मेगुलिसें अजूचायापुक्क स्वानाच्वंगु खनेदु । गथे—
१. ह्याय्कं । मनूया ख्वाल्य् धस्वाना च्वनीगु 'ह्याय्' खँवः व बन जंगलय् झाःपातय् धस्वाना च्वनीगु 'क'खँवः स्वानाः 'ह्याय्क' खँवः दयाच्वंगु जुल । ह्यापा ह्यापा सुं छह्य मनूया ह्यासय् कथं सुयाः छुजू छुजू जुइक स्यानाः तसकं सास्ति जुयाः थःगु ख्वाः भ्रमं खनीगु छुकीसं स्वःबलय् वं ह्याय् व कं छकवलं खंगुलि अथे खने दइगुयात काचाक्क 'ह्याय्क' धयाख्वःगु जुइमाः ।

२. तिमिला । 'थ्व नं तयादिस' अर्थया 'ति', पुइयःगु 'मि' व म्येय् स्यानाः नयेगु 'ला'—थ्व स्वंगः खँवः पापाचिनाः दयाच्वंगु जुयाच्वन । गथे धाःसां छगू जमानाय् छगू जंगलय् छथ्वः मनूत मुनाः चाभव्य नयेत च्वंच्वन । छह्य ज्याथह्य मनू 'ला मी ति, ला मी ति' धकाः हालाच्वन । तर खिउँसे च्वंगुलि मेपिसं व ज्याथम्हं धाःगु धाःहा ताः तर मिखां धाःसा मथू । उबलय् हे लाक्क च्वय् सर्गतं चन्द्रमा जहां धिनावःगु जः ववज्वभावल अले तिनि व ज्याथम्हं धाःगु खँ सकसियां मिखां थुल । अले सकले 'ला मी ति, ला मी ति' धकाः हाल । उसानिसें चन्द्रमा-आत हे 'लामीति' धाइगु जुयावन । लिपा पाचिनाच्वंपि स्वह्य मध्ये निह्यस्यां पाः हिलाव्यबलय् 'ति' जवय् व 'ला' खय्य लावनाः 'ला मी ति' या 'तिमिला' जूवंगु जुयाच्वन । दथुइच्वंगु आखः 'मी' दीर्घयां ह्रस्व 'मि' गथे जू क्व अइगु न्ह्यसः सुनानं तयेफु । थुकिया लिसः छु धाःसां जवखवं च्वंपिसं पाः हिउबलय् 'मी' आखलं नं काचाक्क अःगु इकार जवं खय्य हिउगु जुयाच्वन ।

३. लुमन व त्वःमन । थ्व निगः खँवःया ज्याना-ज्या लुयावःगु खँ इहे न्ह्याइपुसे च्वं । व गथे धाःसां ह्यापा-ह्यापा सस्य युगय् लुं धयागु ह्यासुगु धातु तसकं कथातु; मनाः तकं नयेज्यू । जिचाभाजुपिन्त लुं मनाः नकीगु चलन गुलिखे लिपातक नं दुगु खः । हः, आः थ्वहे चलन-कथं छकः छह्य यःमयः ल्याःचाः तयाः व्यवहार धाइह्य मभिह्य मनूखं थः न्ह्यथुह्य कलाःयात 'त्वं मँ न' धयाथकीगु व थः यःह्य लिथुह्य कलाःयात धाःसा 'लुं मँ न' धकाः ह्यिथं पिहां वने न्ह्यः धयाथकीगु जुयाच्वन । अले छेय् दुहां वयेसाथं हानं निम्हं कलाःपिके पालंपाः— "जि ह्याचः छन्त छु धयाथकागु ?" धकाः न्यनीगु जुयाच्वन । न्ह्यथुह्य कलातं ख्वाः खिउँकाः "त्वं मँ न" धकाः लिसः बीगु अले लिथुह्य कलातं लय्लय् तायाः ह्यिलाख्वालं "लुं मँ न" धकाः लिसः बीगु । लिपा व मनूया साप नुगः मदयावन । उकि वं छकः धयागु खँ हानं कलाःपिके न्यनीगु बुयावल । न्ह्यथुम्हं न्ह्यागु न्यसां ह्यापां त्वं मँ न अले लिपा मस्यु 'मेगु छु धाः छु धाः' धकाः दिक्क चायाः लिसः बीगु । कतिलाःह्य चिधीह्य कलातं धाःसा न्ह्याबले न्यासिन्यासि चायाः 'लुं मँ न' 'धायेधुंकाः धुकूया ताःचा बांलाक तया ति धयादीगु, बजां साक्क तयाति धयादीगु' धकाः वं धाक्क फुक खँ पारापारां धयाख्वइगु । उबलय्निसें थ्व 'लुं मँ न' व 'त्वं मँ न' निगः पाचिना खँवः ज्यलावंगु खः । आः उकिया थौं-कह्यया रूप 'लुमन' व 'त्वःमन' बुयाच्वन ।

नेपाल भाषाय् थुज्वःगु अजू-खँवः माला स्वतधाःसा यक्व हे लुयावइगु जि खनाच्वना । □

थथे नं जुइतिनि

-परतु

छगू ई थुज्वःगु नं वइतिनि कि मनूत सीधुंकाः स्वर्गं वा नर्कं वनेत सीन्हाः भिसा-पासपोर्टं कायेत इव.छुना च्वने मालीतिनि ।

+ + +

मनूया आयु चीहाकः जुजुं अप्वलं अप्वः दछिजक म्वाइगु जुइतिनि । उर्कं व दछिया दुने मनुखं आयु न्येदं खुइदया दुने याइगु फुककं ज्याखं याये फयेके मालीतिनि ।

+ + +

मनुखं छन्हु थुज्वःगु वैज्ञानिक ह्नायकं नं दयेका हइतिनि गुगु ह्नायकनय् मनुखं थम्हं मतिइ तःगु खं खंके फइतिनि ।

+ + +

मनू छकः थपायसकं तःधिकः नं जुइतिनि कि उबलय् मनूया छ्यनय् हानाः विमान दुघटना जुइगु खं ह्निहिया सामान्य खं थें जुया वनीतिनि ।

+ + +

जीव विज्ञानय् छकः थुज्वःगु परिवर्तनं नं वइतिनि कि मस्तसें मां-अबु बुइकीतिनि ।

+ + +

थ्व संसारय् छकः जनसंख्या तसकं अप्वयाः थुलि तःधंगु समस्या पिहां वइतिनि कि फुकक मनूतसें छगू निश्चित दया निश्चित तिथिइ अनिवार्य रूपं आत्महत्या याये मालीतिनि ।

+ + +

नेपाःया आःया लैय् ट्राफिक जामया समस्या इलय् ज्याके मफुत धाःसा लिपा वनाः थ्व समस्या थुलि तःधना वनीतिनि कि रत्नपार्कं यलतक मोटरय् च्वनाः वनधाःसा दछि नं थ्वके मफइगु जुइतिनि ।

+ + +

टेलिभिजनया विकास छन्हु थुलितक नं जुइतिनि कि उकी स्वर्गया छःपि स्वर्गया परितलसें डिस्को डान्स याना-च्वंगु दृश्य तकं स्वये खनीतिनि ।

+ + +

इन्जनीयरिंगया विकास थुलि जुइतिनि कि फोर्लिदग कुसा थें फोर्लिदग छें नं दयेका हइतिनि ।

+ + +

आः वइगु छगू जमानाय् कवि लेखकतय् भाः थुलि अप्वइतिनि कि इमिसं छपु म्ये चिनाः छगू लाख, छपु बाखं च्वयाः न्यागू लाख, छगू उपन्यास च्वयाः छगू करोड व छगू महाकाव्य च्वयाः न्यागू करोड दां तक फिस काइतिनि । उबलय् नुगः मुयाः डाक्टरत वेय् जुइतिनि, इन्जनीयरत पागत जुइतिनि, वकीलतय् हू वइतिनि, मन्त्रीतय् तं वइतिनि ।

+ + +

हिंति लः मवयाः थुलि हाहाकार जुइतिनि कि मनू-तसें लःया परसा अय्लाः घुतुघुतुं त्वने मालीतिनि । उब-लय् "अय्लाः मत्वना, सवाः हे मस्यू" धकाः फुइं याना-च्वंपिनिगु न्हाय् वनीतिनि ।

□

गुह्य कवि । गुंगू रस । गुपु मुक्तक

गवसा: - पलेस्वां तुलाधर

१. श्रृङ्गार रस

- छय्वज्ज वज्जाचार्य

छ बांला:, आहा गुलि बांला: !
छ थें बां:लाहा जिं छहे जक खना ।
छंगु चिम्सँ प्वा: प्वालं जिं
गुलाब स्वां व्हैच्वंगु खना ।
जिगु निरिति छ आहा !
गुलि बांला:गु रत्नपार्क ?

□

२. हास्य रस

-दुगंछिकाजी तुलाधर

न्ह्यु, न्ह्यु प्रिय छ हरर न्ह्यु
दोबर तेब्बर चौब्बर न्ह्यु !
अ:कथं न्ह्यु न्ह्यु:कथं न्ह्यु
च्वंभनं न्ह्यु, वं नं न्ह्यु
लिमला: फमला: ह्वि जक न्ह्यु
लब: ह्वाररर ह्वाररर वयेक न्ह्यु !

□

३. करुण रस

-बुद्धकुमार साय्मि

अहो गुज्व:गु ह्यगस थ्व
छंगु चिता छ्वैच्वन स्व
लाख छयं तछयानां नं
छ्व:मि स्याये मफैच्वन स्व
आ: जिं छु याये । आ: जिं छु याये ।
जिगु नुग: तज्यात स्व, तज्यात स्व ।

□

४. वीर रस

-दुर्गा 'ह्याउँ'

तांन्व: मय: जित:, जिं सुर्घ: तछयाना बी
खिउँ मय: जित:, जिं खिमिला धू याना बी ।
मय: मय:गु दक्क फुक्क जिं इयारक्षिर खुना बी
नरक थुना बी, जिं अझ फरक नं थुना बी
शतृ न्हंका:लि इयाय् इयाय् बाजं थाना बी जिं
हहह धवाय् थें थनाबी पराक्रम ह्वि जिं ।

□

५. रौद्र रस

-बांला: मधिकर्मि

पक्षपातीत, छिमित खवरदार !
वा कि ति ति ति न्ह्यया:
मिखा ह्याउँक कना:
ह्ला: म्हु चिना:
छिमिगु सलामयात प्यंका बी जिं
छिमिगु नमस्तेयात लाकामं च्वाना बी जिं !

□

६. भयानक रस

-गिरिजा ज्योतिष

हाय् मूर्खत ! छिंविं ङाय् ह्विला च्वनागु ?
युद्ध जुया: छिंविं फुक्कं सीन उह
धवां जुया: छिंविं फुक्कं जुइन
गिद्धतसें छिमिगु ला चच्च:फुना: नइन ।
थरथर खाना: गन विसिबने दइ
बम मुया: छिंविं कुचा कुचा जुइन हाय !

□

७. वीभत्स रस

— मल्ल छु सुन्दर

ह्नाय् त्वपु, मिखा तिस्यु. ध्वैक या छि छि या !
नवःगु ध्व देशय्, नवःगु ध्व शहरय्
ध्वगीगु लाश सिबय् छु मदु आः
स्वःस्वःथाय् साःगाः, खिगाः वः हिगाः
छे छे छे छे स्वःस्वःथाय् सीहा मचा व वाच्या
वाच्यागु ढाल
ध्वैक ध्वैक छे गुज्वःगु ध्व नरकया हाल !

□

८. अद्भूत रस

—जायेक वैद्य

सम्म मखु ध्व अचम्म खः
सन्नास मखु ध्व त्नास खः
नोट मखु ध्व मोह खः
समय ध्व विस्मय, भटक ध्व चटक
चित्त ध्व नं विचित्त, शेष ध्व झं विशेष
लः ला लः फुककलं, राक्षस पिहांवैगु नं लः ।

□

९. शान्त रस

—सुदन ६००

मखुगु याये लात, एकयात दुइनं भाग याये लात
लिच्वः विरक्त जुल, वैराग्य जुल
थुकिया समाधान तीर्थ स्थान व गृह स्थान जुल
अनित्य खः ध्व संसार अयनं धैर्य कायेमाः
स्मृति, समानता फुकं नुगलय् तयेमाः
शान्ति शान्ति शान्तिचिया शरणय् वने नु !

□

ल्याः कासा

- १) ३ व ० ध्व निगः अङ्क नापं तलकि मनूत सी यः ।
छाय् ?
- २) १४० यात ३ ल्याखं गुबलें हे गुनय् याना बीमते
छितः तःधंगु खतरा बुइ । छाय् धाःसां ।
- ३) सकल नेपाःमितयत् दकलय् यःगु अङ्क छु छु खः ?
व अङ्क छसीकथं च्वयाः उकिया कारण नं कना-
दिसं !
- ४) संसारय् दकलय् नांजाःगु अङ्क छु छु खः अने उपि
छाय् नांजाःगु ?
- ५) छु छु अङ्क जानाः ध्व संसारयात न्ह्याकातःगु दु ?
उकिया प्रमाण नापं बियादिसं ।
- ६) गुलि अङ्कयात गुलि अङ्क गुनय् यातकि उकिया
पाय्छि लिसः बालाजुइ वनाः खंकः वनेफइ ?
(ध्व फुकया पाय्छिनु लिसः बियादीफुसा छि स्यात
मखुसा स्वकः त्यांघ्रा पुलाः थुकिया लिसः त्रिउने
मात्तुमालाः लुइकादिसं ।)

न्ह्यन्वःहा - डा० रा०रा०

गुणुहिया लसताय :

खःगुं मखुगुं (गुता) खँ

१. मय्जु सुवर्णकेशरीं इहिपाः धुंकाः बाखं च्वया-
मद्युगुया कारण भाजु पुष्प चित्रकारं आलोचना याइ
धकाः ग्यानाः खः ।
२. 'नेपाल भाषा पत्रिका' (ह्लिपौ) पिकायेगु क्षमता
भाजु फत्तेबहादुर सिंह छम्हेसिके भाय्प्वः मेपि सुयाके
मदु, उकि भाजु सिंह मदयेधुंकाः उगु ह्लिपौ
पिमदं ।
३. नेवाःत ह्लीकाः थःगु जीवन सुखय् हीके मफुगु, तर
विदेशीत ह्लिलकि धाःसा वाउंचा वलकि वल जुइ-
गुलि छ्यालःमि भाजु रामशेखरं थौंकन्ह्य् छ्यालकय्
ध्यान मबिसे पसलय् ज्यान बियाचवंगु खः ।
४. मनू बुइबन्नय् नं सीबलय् नं याकः जुइगु शाश्वत
सत्ययात सीकाः साहित्यकार भाजु गिरिजाप्रसाद
जोशी 'गिरिजा थें याकःचा म्वायेगु अट यायेमा.'
धकाः घयादीगु खः ।
५. संरक्षक, सह-संरक्षक, 'आजीवन ग्राहक व वार्षिक
ग्राहक दयेकाः ध्यबा मुमुं लिमलाःगुलि 'सितु'
पत्रिका थौंकन्ह्य् नं इलय् इलय् पिदनेमफुगु खः ।
६. नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानं नेवाःतय्त पित्तिनेगु
बडयन्त ताःलाकाहःगुलि 'वारि मथ्यं पारि मथ्यं
छुसिइ दथुइ लात' जुइमाली धकाः नाटककार भाजु
विजय मल्लं थौंकन्ह्य् नेपाल भाषां नं नाटक च्वयेगु
ब मंचन याकेगु नं यानादीगु खः ।
७. कवि भाजु वैकुण्ठप्रसाद लाकौलं थम्हं थापना
थानादीगु'लाकौल सिरपाः' व 'चैन लाकौल सिरपाः'
बात संस्थागत यानामदीगुया कारण उगु सिरपाः
सदां बीम्वाःकथंयागु जूगुलि खः ।
८. 'नेपाःया राष्ट्रिय विभूति कलाकार अरनिको व
श्वेत चैत्य' कविता सफूया शैलीयात सफूया शीर्षकया
आधारय् भाजु सत्यमोहन जोशी 'आधुनिक लोक
शैली' धकाः घोषणा यानादीगु खः ।

पैरोडि :

घःयात सिन्हाय्स्वां

घःयात नास्ति न्हं, मय्जुयात कस्ति न्हं
भाजुयात लखंलख दां ।
हाँ रे सिरिमाइ तता
खुंया लँपु भंसाः ल्युने न्हं ।
देय्यात भज्यंकी, मय्जुयात प्वःचिकी
भाजुयात त्वंकी गजि न्हं ॥

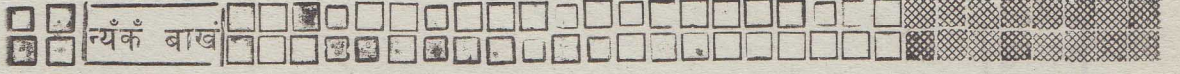
ल्याय्हा दाजुं घरिग्वः हइ, ल्यासे ततां लुंपाय् हइ
लमिततां हेराप्व. ज्वना वइ ।
हाँ रे सिरिमाइ तता
खुंया लँपु भंसाः ल्युने न्हं ।
देय्यात भज्यंकी, मय्जुयात प्वःचिकी
भाजुयात त्वंकी गजि न्हं ॥

दां छप्वः कासेंनिसें, बैककय् वंसांनिसें
मोहनिनं काल जितः न्हं ।
हाँ रे सिरिमाइ तता
खुंया लँपु भंसाः ल्युने न्हं ।
देय्यात भज्यंकी मय्जुयात प्वःचिकी
भाजुयात त्वंकी गजि न्हं ॥

सर्वाधिकार : भृगुराम

९. नेपाल भाषा मंकाः खलकं 'मंकाः दबूछे' दयेकेया
निर्ति थम्हं मुनातःगु सम्पति फुकं साहुमहाजनपि
दुजः दुगु 'नेपाल संस्कृति संरक्षण समिति' यात
लःह्लायेधुकूगु दुसां मंकाः दबूछेया जग तकं स्वने
फुगु मदुनि । उगु समितिइ दुथ्यापि साहुजुपिनि
छेया सिबय् मंकाः दबूछेया नक्सा बांमलाक दयेकेत
व्वांजुगुलि जग स्वने थुलि लिबाःगु खः ।

फय्गं : श्रेष्ठ प्रभू

जनकलाल सरया दुःख

की नेपाल भाषां दकलय् ह्यापां पीएच. डी. यानाः डाक्टर जुयादीहा भाजु जनकलालं थःगु छेँया लुखाय् “डाक्टर जनकलाल वैद्य” धकाः नां च्वयाः तयादीगु जुयाच्वन । थ्व न्यनेसाथं व खनेसाथं वय्कःया जःला-खःला, त्वाःबाः, थःथिति सकलें वया. वय्कःयाथाय् हूल-मूल याःवइगु जुल । गुलि प्वाः स्याःपिं, गुलि म्वः स्याःपिं, गुलि ज्वर वःपिं, गुलि दुज्वर वःपिं, गुलि टी० बी० जूपिं गुलि क्यान्सर जूपिं, गुलि सू वःपिं, गुलि हू वःपिं ।

छन्हु स्वहानें कुतुवयाः ह्याःतुति संके मज्यूहा जःलाखःलाया मचा छम्हेसित एकसरे यानाः प्लास्टर याये-माः धकाः वय्कलं साहुति बियादिल । थ्वयां छुं ह्नि लिपा न्हासि वयाः सास्ति नयाच्वंहा मचा छहा हयाः थः-थिति छु याये धकाः सल्हा काःवल । वय्कलं ह्यास्य हाखः पाका बिलकि जी धकाः धया छ्वयादिल । वय्कलं धाःथें यानाः व निहां मस्तय्त जियावःगु खँ त्वाःबाः सकलें व थःथितिपिसं नं सिल । थुकि यानाः वय्कःयाथाय् क्यं-वइपिं न्हिं न्हाः ग्वाः वइगु जुल ।

थथे ह्निं वइपिन्व “जि त्वय् स्वइहा डाक्टर मखु, छिकपि थन ङायां छु याये” धकाः वय्कलं गुलि धाल, गुलि हाल अहं सुं पत्याः जूगु मखु । “डाक्टर जुयाः नं त्वय् स्वये मसइला । उखुन्हु ह्याःतुति त्वःधूहा व ह्यासि वःम्हेसित जौका व्यूगु जिमसं मस्युला ! जिमित झंगः लाये माःला” धकाः गुलि तं चाया वन । हानं गुलि गुलि “जिपि गरीब जुयाः हेपय् याःगु का” धाइपि । गुलि “जिमिसं नं धाक्व माक्व फिस बि हे बी नि” धाइ-पि । न्हाक्व खँ ह्याःसां थूगु मखु। अज गुलि गुलिसिनं ला

“डाक्टर जुयाः बरय् जूगु का व” तक नं धाल । धाः धाः थें मज्यू । “डाक्टर व वैद्य निता निता जुलं नं जिमिगु त्वय् छकः स्वयाव्यूगु मखु” धकाः मनूतसें झी जनकलाल सरया ख्वाः हे स्वःगु मखुत । आखिरय् हायल कायल जुयाः वय्कलं थःगु लुखा-खलुइ खानातःगु नांवरलय् थःगु नांया न्हाःनेच्वंगु डाक्टर व त्यूनेच्वंगु वैद्य नं नितां तमं इवांय् इवांय् हुयाछ्वत । मस्यु, वय्कलं पीएच० डी० या डाक्टर उपाधि व थरया वैद्य उपाधि नितां आः गन गन तया तयादिल थें ! उलिचिया बाखं थुलि । आः वय्कः झीगु न्हाःने जनकलाल सर जक खने दयाच्वंगु दु ।

ह्नुवःहा : करुणा Tax वैद्य

थुज्वःथुज्वःगु हे न्यौकं बाखं मुनाः याकनं हे धवाखाया लुखां पिदनेत्यंगु दु-

“गजब गजबगु दुःख”

सफूया मू दांछि । मोपिस्त लवः द्वःछि । च्वमियात ज्याला चुन्नाया खिति ।

राशि फल दासि वल

— दण्डित् तिसानन्द, यःम्ह. हे.

१. कन्या - श्व राशिया मनूत संन्या थें पतिचिनी । थुमित कुंन्या व भुंन्या धालकि ज्यान थें यह । मेपिन्त थुमिसं धंन्या भाय्प्वः छुं नकीमखु । थुपि जांन्याय नम्वर एक जुइ । थुमि ह्लातय् न्ह्याग्गु लाःसां धायेमं कतःयागु जूवनीगु सञ्चर लानाचवनीगुलि थुमि ह्लाचा न्ह्याबले पञ्चर जुइ । उकि श्व राशिया मनूतय्त सल्ला दु - न्ह्यागु खंसां, न्ह्याह्म खंसां थ गु वा थःह्य यायेगु खःसा हि वयेक वांन्या ।
(श्व राशिइ नांजाःह्य कवि व उपन्यास-कार भाजु बुर्जाप्रसाद नं लाः ।)

२. सिंह - श्व राशिया मनूत इज्जतय् हाकलं इयूसां छि छि थे म्वाना ग्वाय् फिफि तथाः जुइ-गुली खप्पीस जुइ । छुं गथे ग्वाय् मदुह्य जूसा सं ति ति स्वाइ । थुपि न्ह्याय्पं व न्हकुसं ति ति स्वाक भाषण वीगुली नं च्याम्पियन जुइ । विदेशी स्याम्पीयन बोटल का बोटल स्थानाः सि सि धायेका जुइगु चांस दुसां डान्स मयासे ह्याउंछ्वाः व्वयाः हि हि याना जुइगु श्व राशिया मनूतय् तःधंगु विशेषता खः । श्व राशि दुर्गि मनूतय्त छि हं, जि हं, छाय् धाःसां सिंह राशि साप मि हं ।
(नांजा ह्य समालोचक भाजु मारिकलाल-या राशि नं श्व हे खः ।)

३. कर्क/कर्कट - थथे याःसा काय् बुइ, थथे याःसा म्हाय् बुइ धकाः कर्क यानाः बुइकातःह्य काय् वा म्हाय्या राशि तर्क खःसा यय्यःगु हर्कत यानाः बर्कत मदुसां बुइकातःपिनि राशि कर्कट खः । स्वर्गया कल्पना यानाः नर्कय् स्वदुना च्वनेगु अले काय्-म्हाय्-पिनि नां छता सां हर्कं (हकमां/हकमाया) तथाः हर्ष यानाच्वनेगु कर्क राशिया मनूतय् स्ववाव जूसा चिञ्चाधंगु खंय नं कट-कट वा न्ह्यायाः मारकाट तर्क यायेमाः थें च्वंक हाला जुइगु कर्कट राशिया मनूतय् स्वभाव जुइ ।

(भाषासेवी भाजु सत्रबहादुरया राशि कर्क खःसा नाटककार, उपन्यासकार, भाषाविद्या लिस्से नांजाःह्य समालोचक भाजु चिसवाःनन्दया राशि कर्कट खः ।)

४. वृष - श्व राशिया ननूत साप ह्यो । मिजं-मनूया राशि श्व जूसा वया स्वभाव ईख यायेगु जुइ । श्व राशि मिसा मनूया जुल धाःसा तीखमा ववखानाः जुइगु वया स्वभाव जुइ । वृष राशिया मिजंतसे ईखय् विष नयेत तर्क लिफः स्वइमखु । वृष राशिया मिस्त धाःसा बांलाःसां लापाक स्वयेबलय् सीक थें नं च्वनेकु । वृष राशिया मिसा जूसां मिजं जूसां राशिया नांकरथं इमि स्वभावय् छता खंय समानता दइ । इ मिजास

वयाः ध्वं थें चलाक जुइगु उगु समानताया
गुण खः ।

(भाषासेवी भाजु चपलबाजीया राशि
वृष खःथें कवियत्री मय्जु धर्तिधराया
राशि नं वृष हे खः ।)

५. कुम्भ - त्यः-मत्यः मघासैं ई-ब्यः मदयेक घ्यः व
स्यः जक नयाः च्यः नापं ज्यः जुइक छः
थें बांलाक दुम्म च्वंक ल्हकाः गुम्म च्वंगु
क्वथाय् च्वनेगु कुम्भ राशिया मनूतय्
भाग्य खः । थ्व राशिया मनूतसैं सुयातं छुं
देन जुइगु ज्या मयाःसां ऐन दयेकींहा मनू
हे थः स्याःनाःहा जुइगुलि न्ह्यागु ख्यलय् नं
कुम्भ राशिया मनू जबर्जस्त स्तम्भ जुइ ।
(नांजाःहा बाखंमि मय्जु लुबर्णवेकरीया
राशि कुम्भ खः ।)

६. वृश्चिक - नेवाःतय् दथुइ थ्व राशिया मनूत लुइकेगु
धयागु न्यकू दुहा झंगः लुइके थें हे थाकु ।
द्वलय्-स्वलय् घ्यलय् सकि ल्वाकमछ्याइपि
बंजाःत दइ थें जक थ्व राशिया मनूत
लुइ । कायेबलय् माक्वया सिबय् दुर्गच्छि
कयाः बीबलय् धाःसा माःगुली चर्कच्छि
जक बीगु कवय् स्वभाव सदां जवय्-खवय्
तयाः थःथवय् क्वातुगु स्वापू तयाः कापू
कायेत सनेगु थ्व राशिया मनूतय् वंशानुगत
स्वभाव जुइ । वृश्चिक राशिया मनू बिस्जक
(बिसि जक) जुइ मालिगुलि इमिसं जीवन-
या सवाः नं बछ्जक (बछि जक) कायेखनी ।
(थ्व राशिइ नांमिहा कवि छातिवञ्ज नं
लाः ।)

७. तुला - थ्व राशिया मनूतय् सुनानं कुला जक
मव्यसा छुं ज्याय् थःगु ई खुला बितकि
गुला बित धयागु तकं सीमखु । 'ह्लाःतुति
लैं चू थें चुला जुइ फ़ला' धकाः मेपिके
न्यनाः थः धाःसा मतापय् प्याखं हुला

जुइगु थुमि स्वभाव जुइ । भाखां पुला वनाः
सुला सुला जुइमाःसां पासापिनि न्ह्यनि
'सुयागु' दांछि दां नया तयागु हुला ?'
धकाः धक्कु त्वःताः छ्यं क्वछुकाः कक्कु
ल्हनाः बुला त्वनाजुइगु तुला राशिया
विशेषता खः ।

(नांजाःहा कवि भाजु हन्दर जेरिकःमिया
राशि नं थ्वहे खः ।)

८. मेष - च्रेस ह्यिते मसःगुया कारणं छुं हे केस
मदयेक ठेस नयाः मेगु हे देश माःजुइमाःगु
दुर्भाग्य थ्व राशिया मनूतसैं भोग्य् भाये-
माली । थ्व राशिया मनू शेष हे ल्यं मदयेक
न्ह्याक्व हे वेस जूसां हाकीमया न्ह्याःने
न्ह्यागु 'येस' धकाः थःत पेश याइहा नं
जुइफु । भाग्यया पासा पलटय् जूसा पासा
सासा सकसितं त्वःताः विदेश वनेगु मौका
धाःसा थ्व राशिया मनूतय् मदइहे
मखु । थ्व राशिया मनूतय् भाषा जक मखु
भेष नं थःगु हे पहःयागु जुइ । थ्व राशिया
मनूतय् चरित्रयात कयाः फेस टु फेस सुना-
नं छुं धायेमफुसां थय् अय्
धकाः गेस यायेगुली गुल्सं नं लेस जुइ-
मखु ।
(थ्व मेष राशिइ नांजाःमह कवि भाजु
बुर्कालाल नं लाः ।)

९. धनु - धनु राशिया न्ह्याम्हं मनू लोकप्रिय लेखक
वा नोटप्रिय शिक्षक जुइ । थ्व राशिया
मनूतय् नुगः वंचु थें ख्वाः नं हाकु सा, मचा
बःधी थें थः तःधी जूसा व लेखक जक
मखु शिक्षक नं मजुसैं मगाः । राशि हे
अज्याःगु जूगुलि थुमिसं 'छन्हु' यात 'छन्हु'
अले 'मनू' यात 'मनु' च्वःसां भाषाया
शिक्षक कथं नां जाइ । 'भानु' व 'मानु'
वा 'विनु' व 'मिनु' न्ह्याम्हेसिया बारे लेख

चवःसां थज्याःपित हनेबहम्ह लेखक धकाः
सकसियां हनी ।

(नां जाःम्ह बाखमि अले उपन्यासकार
भाजु धतुराकृष्णया राशि नं धनु खः ।)

१०. मकर - ककर त्वनेगु ऐकिटङ्ग यानाः चोकर धाक्व
परसात इनाः थःगु लकर जायेक खनखन
मैचा स्वथनाः जोकर धायेकाः मन्हा
मन्हा दुहांवनाः क्यासेटय् नं चक्कर नयाः
न्हाक्व थक्कर नयेमाःसां टक्कर नयाः 'जि
चखु'चा पहलमान' धकाः फसय् बक्कर
नकाः न्हाइपुक्क ब्वयाजुइगु लु चखु'या
स्वभाव मकर राशिया मनुतय्के दइ ।
मकलय् मि दयेमाः थं दकलय् अकल दुहा
पासा थ्वयाजुइगु मकर राशिया मनुया
जन्मजात स्वभाव जुइ ।

(नांजाःहा कलाकार भाजु मगनकृष्णया
राशि थ्वहे खः ।)

११. मीन - गुबलें 'जिगु इज्जतय् हाखः कीन,' गुबलें
'जितः स्वत्ताक चीन,' गुबलें 'नकतिनि
बूह्य मचां खुसि छीन' सा गुबलें 'आः
जिगु अक्वस्था जीन' धकाः सुयां मय-
येक हालाजुइगु स्वभाव थ्व राशिया

मनुतय्के दइ । सुनां सुनां सर्गःया लुखा
तीन वा सुनां सुनां सुपांय्यात थीन धयागु
खँय् जक च्यूताः तः जुजुं निभाः बीन अझ
थः म्वाःमदुगु हाहां हे सीन धयागु तकं
मचायेक कपिन्त कुचायेकः जुइगु स्वभाव
थ्व राशियापि मनुतय्के दइगुलि थुमि
पासा साप हो जुइ ।

(कवि भाजु लगतदासया राशि नं थ्वहे
खः)

१२) मिथुन- थ्व राशिया मनुतसें दुःख-कष्ट यानाः
वाउंचा निथु न, किथु न, यक्व थु न, थुपि
गुलसं ल्हनी मखु । कर्म व कर्तु चूलाःपि
जूगुलि थुमिसं खाया खम्पा वांमन्यासे
'भिय्या मनाला चि थु' न' धकाः सन्तोषं
चवंचवनी । गुबलें सुनानं पितुनसा गुबलें
व्वांव्वां जुजुं हिकुन जुइ थुमि । थः
थहांवयेत ग्रूपिजमया टिकडम मयाःसा
सदां सदां लिकुन धकाः मिथुन राशिया
मनुतसें सीकेमाः ।

(थ्व राशिइ नांजाःहा अन्वेषक भाजु
जासिनाथ नं लाः ।)

2

तियां शोभा, नयां प्राण !

सभ्य, शिक्षित अले सुसंस्कृत मनुया शोभा - वसः !

उकिं

डितः मिनी, माय्क्सी, फ्रक, पाइन्ट आदि धैधैकथंया

रेडिमेड वसः मालकि

जुजु रेडिमेड गार्मेन्ट

न्हूसतक, भूगोल पार्कया न्हाःने दुस्वःआसं ।

८. सितु [निलापौ]

वःया त्वार्थं अमृतं हे त्वनागु खः तर छु याय्
च्यादं भिदं सिका हे बिल
प्रेम-पूर्णं पुष्प रूपी पीयूषया संजीवनीं
यइपुक हानं वाउल ।

९. सहलह [डाइजेष्ट]

गुलि राजनीति माःपि, गुलि पानबति यःपि
तर सकलं झी नेवाःपि
छगू परिवार दुने, कचवंया लिसे लिसे
मेल छता दय्के माल छि ।

१०. नेपाल [ऋतुपौ]

'हृदय'जु छम्ह व्यलय, ऋतु पति पिलुइगु
दिनि सचाबलयसिगु लमंति
थनि तःम्ह घाई दुसां, बःचा धिकः बेस जूसां
दच्छी छक्कः पिबबये मफु जि ।

११. लबु [स्वलापौ]

सनिसारय सुन्दरगु सत्य धंगु सर्वहारा
जुलय पानाः छेबु मडुपि
अनेक दशां कसा नःपि, पचि ज्वीकाः न्ह्यलं चाःपि
छमाः हने लबु थुज्याःपि ।

१२. पौभाः, पताः, त्वाःदेवा [लिपौ]

थःगु धंगु थःगु ज्वी, त्याना तंगु कतः ज्वी
छयले माल छतं नःगुसां
नेपाःभाषा, नेपाः लिपि, समुन्द्रया भिगु सिपि
चवयादिसँ मिलय् मजूसां ।

१३. मलः, मित्याः; पथु, नसंचा [लसतापौ]

जुकेमानि बज्जलः मित्याः दंक हनं छकः
महल धाक्क पाःताः ज्वीकेत
सकलिगु नसंचा, थवया सातिखुनु स्वी
ह्रीपि गथुं नेपाः छायेत ।

१४. आनन्दभूमि, धर्मकीर्ति [धलंपौ]

धर्म धंगु धवंलाय्गु सा पाप छुकियात धा
मांमाय् जक हाःपि भ्याय्चा छः
छयनं चुयाः, चम्पे धयनाः, धलय् दुनाः कलय् कुंकाः
तस्मा कायसा लय्ताय्कि स्वाःछः ।

१५. न्हसला [दंपौ]

प्राणी जुक्क स्वायेत, स्वानाः सवाः कायेत
अन्नजल नितां उर्थे माः
मनू जूयाः स्वायेत सुख शान्ति कायेत
भाषा लिस्से धम्म भीत माः ।

१६. शान्ति विजय [दंपौ]

न्वमवाःसा लाता ज्वी, हाला जूसा चिन्वः घाइ
दथुया लं लीगु हे भिन
लुकु न्हापा तुकु लिपा, स्वये गुज्जु नये चुत्रु
शान्तिया थव लंपु ज्या छिन ।

१७. क्याम्पस पौ

'कुला'मय् 'जः'तय्जु'याय्क्क 'संख्याः' जाय्काः
'नीलः' हाय्का
'न्हाय्क्क' स्वयाः थाना हय्वं गं
'तोले' स्वस्वं 'मन्दः' चवयाः, 'सुकुन्दा'स'गव्यस्वां' छाया
'अन्तर क्याम्पस' 'सुथ'य् हाली दे ।

जंगलनिरीं शहरतक

— प्रदीप चौबे

अले छह्य छह्य यायां जंगलया फुक्क जनावरत सखाप जुसेलि बाध्य जुयाः हे शेरं अहिंसाय् विश्वास याये माल । थ्व चिन्तन अन्तर्गत वं फुसंदया इलय् फुक्क गान्धीवादी साहित्यया सवाः काल । तर आखिर शेर छह्य मांसजीवि खः, बुद्धिजीवि मखुं उर्क गान्धीवादं वयात तःन्हुतक प्रभावित यानातये मफुत। प्वाथय् च्याना-च्वंगु मि वयात यथार्थवादी यानाबिल । अले शिकार मालेत व शहरसिथय्थ्यंक वन । शेर लानाच्वन धात्थे हे कर्मखः बह्लाःह्य। सन्ध्याकाःईया खिउं खिउं धाःगु इलय् छेय् लिहांवनेत वयाच्वंहा छह्य मजदूर वयागु 'डिनर' या व्यवस्था यानाबिल । शांतिपूर्ण सह-अस्तिव्यय् विचारधारायात ताःलाकाबियाः शेरं मजदूरयात गृहस्थिया नकं मुक्त यानाबिल, अले अप्सरातय्गु स्वर्गय् थ्यंका-बिल । मनूया हि म्हुतुइ कीवं शेरयाके मनूया लक्षण खने दयावल । गान्धीवादी चिन्तन भुरुरं ब्वयावन । आः वयात जन-साधारणया चिन्तां सतय्यात ।

सवाः थुसेलि शेर ह्लिह्लि शहर वनेगु यात । व पूरा शहरी हे जुल । जनसंख्या याकनं याकनं पाःजुल । गुगु ज्या परिवार नियोजनया विशेषज्ञतय्सं यायेमफु, वहे ज्या छह्य जनावरं यानाक्यन । थुखे शेर लय्ताः, उखे सरकार लय्ताः । जनता न्हाबले थें दुःखि हे जुयाच्वन, उदास हे जुयाच्वन । बीमा कम्पनीया छु याये छु याये जुयाच्वन । तर बुलुहुं बुलुहुं मनूतय्सं सीका-हल कि थुलिमछि ला आखिर गन जुयाच्वंगु खः । शेरया आकाशाकां जूगु शहर भ्रमणया रहस्य उद्घाटन जुल । मनूत सावधान जुल । संध्याःकाःई जुइवं हे मनूत थःगु ला प्वःचिनाः थःथःगु स्वय् बनीगु जुयावल । शेर इमिगु लागि स्वर्गया लुखा चायेकाः प्रतीक्षा यानाच्वनी, तर अफशोच, मनुखं स्वर्गय् विश्वास ला याइ तर म्वाःम्वाकं

हे अन च्वंवेनेगु खँ धाःसा स्वीकार यायेमफु । मनूतय्गु थ्व क्वह्यंगु व्यवहारं याताः शेरया पित्याक च्वंवेने मालावल । हाकनं गान्धीवादी जुइमाल, अले अथे जूगुलि झं झं गंसि जुयावना च्वन ।

□

तर, छन्हू छगू चर्कार जुन। शेरयात थःगु शिकारय् मनूया न्ह्यपु हे दकलय् साःगु जुयाच्वन । मानसिक तनावः कुण्ठा, सन्तास, भय, पीडा आदि घराघुरू मसला इला-तःगु मनूतय्गु न्ह्यपु धात्थे हे म्हुतु चर्कंगु जुयाच्वन । वहे न्ह्यपु ननं ननं मनूतय्केथें ज्याःगु सूझबूझ व परिपक्वता वयेधुंकूगु जुयाच्वन । अबलय्लाक, छन्हू चिन्तनया अवस्थाय् शेरयात लगभग वहे ज्वःगु दिव्यज्ञान प्राप्त जुल, गुगु ज्ञान गयाया बोधिवृक्षकवय् भगवान बुद्धयात प्राप्त जूगु खः । यानी शेर उन्नियम् हे 'बुद्धु' 'बुद्ध' जुया वल । ज्ञानया उपलब्धीया जोशय् शेर छकः तसकं गर्जय्-जुल । अले स्वंगू हर्सपावरया गतिइ ब्वाय्चनाः थःगु गुफाय् थ्यंकःवन । दुने छह्य नरककाल थनातःगु जुया-च्वन । शेरं मनूया शरीरया छपातं छ्यंगू पिकाल, गुगु बं थम्हं ल्लापा ल्लापा सुं छह्य शिकारयात हजम यायेधुंकाः स्वथनातःगु खः । मनूया छ्यंगू स्वस्वं ग्यानापुक्क ह्लिला हल । गुफाया चिहान छाप नीरवतां ब ह्लिलायात आकाश वाणीया कार्यक्रमथें यानाबिल । व भयंकर गर्जनां शून्यता हे थररं खात । नरककाल वाराक्वारा सनाहल । अले ठीक बाघौलिपा जंगलया आवारा फसं खन कि शेरया मुफां दकलय् ल्लापां छह्य म्वाःह्य मनू पिहांवल । छम्ह थज्याःम्ह मनू गुम्हेस्या ख्वालय् जंगलया क्रूरता दु अले महानगरीय व्यंग्य दु !

धायेमाःगु खँ हे मखुत कि थ्वयां लिपा शेरं अमू-तपूर्वं प्ररति यात ।

□

भाय्छू म्हेः रकास्था

हलू न्यानाः खैय् फवसा

- (१) 'थ्व ल्वगियाके छु ल्वय् दु ?' नर्सं मानसिक ल्वय्या डाक्टरयाके न्यन ।
- "थ्वया निगू व्यक्तित्व दु । गबलें थ्व मिजं जुयाः स्वाइ, गबलें मिसा जुयाः स्वाइ ।"
- 'अयसा आः थ्वयात हाकनं छगूहे व्यक्तित्व-याम्ह मनु दयेकेत छु यायेगु ले ?'
- "थ्वया दुनेच्चंम्ह मिजलिसे थ्वया दुनेच्चंम्ह मिसा व्याहाः यानाबीगु ।"
- (२) डाक्टरं लय् वनाच्चंम्ह छम्ह बांलाःम्ह ल्यासे-पाखे क्यनाः थः पासायात धाल- "वहे का जिमि प्रेमिका । तःदं न्ह्यवनिसें जि वयात प्रेम यानावयाच्चनागु दु ।"
- 'अयसा छाय् व्याहाः मयानागु ले ?'
- 'व्याहाः याःसा जिगु बछि धैथें कमाइ इवाइ जुइ का ।'
- 'व गय् ?'
- 'जिमि दकलय् तःमिह्य ल्वगि का व, तःदं न्ह्यवनिसें वं लगातार जित. वासः याकाच्चगु दु ।'
- (३) छहा मानसिक ल्वचं प्रस्तह्य मिसां थःत रेगनया कलाः खः धकाः परिचय बियाजुल । भातह्य वयात डाक्टर क्यनेयंकल ।
- मिसां डाक्टरयात धाल- "धात्थे धायेगु खःसा जितः मखु, जिमि भा तयात वसि यायेमाः । वं थःत अमेरिबी राष्ट्रपति धकाः परिचय मब्युसे इन्स्योरेन्स कम्पनीया एजेंट धकाः परिचय बियाजुल ।"
- (४) — 'डाक्टर साहेव च्यान्हु क्षिन्हु दत जितः साप हे अजुचायापुक्क ग्यानावइगु ल्वचं थिल,

गुकि यानाः जिगु व्यापार हे 'स्यन'-ल्वगि धाल ।

- 'गथे जुलकि ग्याना वइगु ले छितः ?' मनो-वैज्ञानिक डाक्टरं न्यन ।
- 'जि हल खनकि ग्यानावइगु ।'
- 'अले छंगु व्यापारलिसे छु स्वापू दतले हलय ?'
- 'जि छम्ह बगलिमारा खः ।'

- (५) तःदं तक नापमलानाच्चर्विपि निह्य पासापि छगू पार्टी भ्वजय् नापताल । छहा डाक्टर, छहा इन्जिनीयर । खैय् खैय् इन्जिनीयर पासां धाल- "थौं कह्य् जि अपाय्चवः प्याहां पिहां हे मजुबा । सुं छहा म्हस्यह्य मनु नापलातकि बिक हे याइगु । छे छखा दनेत गुलि सिमेन्ट माली ? गुलि डण्ड माली ? गज्याःगु डिजा-इन यायेमाली ? आदि न्यनाः कायल हे याइगु । छन्त अज्याःगु समस्या मवःला ?"
- "वःगु ला खः तर जि छगू फर्मा ला छचला-बिसैलि समस्या अथें हे ज्यनावन" डाक्टरं धाल ।
- 'व गथे ?'
- "सुनानं वयाः थ्व स्यात व स्यात धकाः कं वलकि लय् हे जि धयाबीगु-ज्यु जि जाँचय् बाना स्वये, लं त्वयादिसै ।' डाक्टरं कन ।

(६) ल्वगि - 'थुखे छुं दि न्ह्यवनिसें जितः छगू हे वस्तु निगू निगू खनीगु जुयावल डासाय्ब !'

डाक्टर - 'छु छिकपि प्यम्हेसितं हे थथे जूगु ला ?'

ख्यालि हिलि भय्भय् व्यगु
किपूया 'प्याकि' पौ पिदन ।

मू : नितकाजक

हुप्प व स्याप्प

-पद्मरत्न तुलाधर

प्वंगु घः छगः ज्वनाः हुप्प तुकुतुकुं वइ । दथइ थ्यंकाः
अः ला व लुसिथे जाःम्ह पासा लुमनाः भ्रसंक वंकी ।
घः छले दिकाः लिफः स्वइ उखे थुखे स्वइ, यानय्-यिनय्
स्वइ, गःपः ततःहाकः यानाः स्वइ, तुति ल्हना ल्हनाः
स्वइ । गनं मखनेव ह्वाः खिउंका छ्वइ, नुगः व्वातुंका
छ्वइ । अले हानं उखे-थुखे वनाः माःवनी । अथे नं थः
पासा स्याप्प मखेसे लि पासाया नां कयाः खःकथं ज्यु
तःकथं सःताछ्वइ ।

गणेश- अय् दुर्गाःSSSSS । अ य दु र गा (हानं न्हाःने स्वयाः
सःती-) य दुर्गा प अ दु र गा आ ! (हानं
खखना सलं-) य य य दुर्गा छ गन, छ गन,
वाकन वा जि वने त्यल । याकनं वा घया,
याकनं वा हुहुहु (वयेमते धाःये च्वनाः) मखु,
वा वा वा वा । (अयनं थः पासा मवसेलि
दकलय् लिपा गापः हे पम्हइये च्वंक फयांफछि
तस्सलं सःती-) अय् दु र गाSSSSS । (पासांम्ह
स्याप्प ह्यूनेपाखे दुर् व्वाय्पवइ ।)

दुर्गा- (व्वाय्प ववहे) वल वल वल वल वल वल वल
वल वल वल (छचाः चाहले धुंकाः पासाया न्हाःने
तक्क दिनाः) पासा जि वल ।

गणेश- (तं भचा दिकाः) हः पासा गन वनाचवनागु
छ घासा ? गुलि सःते धुन, गुलि सःते धुन जि
छन्त । आः खं ल्हायेत नापं जि सासः मन्त
(थचक्क पयतुना छ्वइ) ।

दुर्गा- पासा, तंचायेमते बिन्ति ! सःतूगु तायेवं हे जि
यलंनिसे व्वाय्प वयागु ।

गणेश- (अजूचायाः वनी) यलं निसे !

दुर्गा- अं यलंनिसे । यलया मगलंनिसे यंया वंगः जुनाः
थन थ्यंक वयागु ।

गणेश- जिके छकःहे मन्यंसे छ यलय् थ्यंक छु याःवनागु
लय् ?

दुर्गा- ससः पासा छम्ह सिनाः सनां वनागु का । विचरा!
(खखमख हे धायाः) छुंहे म्वायेक अर्थे हे वन ।
(ख्वयेगु विद्युं) आः जितः छाय् सःतागु छं धा ।
अं धा ।

गणेश- जि नं वनेत्यल । छन्त छकःहे नापमलासे गय्
वने धकाः जक पियाचवनागु...

दुर्गा- (खंहे मथुइकुसे) वनेमते पासा वनेमते, वंयि
सुंहे लिहांमवः थ्व जगतय् । जनिगर बिन्ति, वने
छता धायेमते (पासाया ल्हाः कसिक्क ज्वनी) ।

गणेश- जि वनेहे त्यल पासा, जितः त्वःति । छन्त सःतु
सःतुं, छन्त मामां जिगु म्ह छम्हं यागला प्यागला
वने धुं कल । आः...आः वनेत्यल, लिबात जितः
काःवल जुइ, जि वने त्यल ।

दुर्गा- बिन्ति पासा बिन्ति, वने छता मते । जितः त्वःताः
वने छता धायेमते, बिन्ति बिन्ति ।

गणेश- मखु पासा, जि वनेहे त्यल । त्वःति पासा, जितः
पनेमते । जि वनेगु ई जुल ।

दुर्गा- जि छ्वये मखु छन्त, छ्वयेमखु । छ वनेगु ई मज्जनि

गणेश- जि आःहे वने त्यल, म्हाःल । सय् बे त्वःति । बरु
जि याकनं लिहांवये । त्वःतिः जितः त्वःति !
जि याकनं लिहांवये घया याकनं लिहां वये ।

दुर्गा- वइमखु, छ लिहां वइमखु । ध्व संसारय् वंषि सुं लिहांवःगु जि मस्यु । जिमि बाज्यां नं जितः वयेतिनि धकाः ह्ययेका वन । आः छं नं जितः ह्ययेकाववन । जि छन्त छ्वयेमखु छ्वयेमखु, छ्वयेहे मखु । (रहाः ज्वनाः सालातइ ।)

गणेश- बे धया त्वःति, जि वनेत्यल । वने त्यःपित्त मुनांनं पनां पने फइमखु, बे त्वःति । (बलं रहाः त्वःतका कायेत सनी ।)

दुर्गा- (पासाया रहाः त्वःफीव ख्वख्वं) यः पासा जितः त्वःता वनेमते पासा । जितः त्वःताः गन वनेगु पासा हूँ हूँ हूँ यः पासा यः पासा ।

गणेश- (आः तिति बल्ल खँ थुयाः।) अय् अय् अय् छला जि सी वने त्यंम्ह थें हे ख्वल बास सा । म्वाःल ख्वयेमत्ये, सुम्क च्वें, जि सीवने त्यनागु मखु । ख्वयेमते म्वाःल । छला जि सीबल्य् ख्वइ थें हे ख्वल बास सा ?

दुर्गा- अले छ गन वथे त्यनागु सा ? हूँ हूँ हूँ...।

गणेश- व्हाज्यः का छ, ग्यने म्वाःला न्हापालाकं गन गन वनेत्यनागु धकाः !

दुर्गा- अयसा छ नं स्वाज्यः का, कने म्वाःला न्हापालाक गन वनेत्यनागु धकाः !

गणेश- जि धाःथे धायेमाः !

दुर्गा- येय् छं धाःथें धायेमा का !

गणेश- आःबल्य् लाःनि गन वनेगु धकाः न्ये । मखुसा वनेत्यल जि ।

दुर्गा- माःसा गन वनेगु धकाः कँ रे । मखुसा जि नं वनेत्यल ।

गणेश- छ छ गन वनेगु ल्य् च्वापुकाः ?

दुर्गा- जि जि जि यल्य् सनां वने मानि । जिमि ससः पासा सिना वन धकाः नकतिनि कनागु मखुला जि छस्त ? हूँ हूँ विचरा छुँ हे म्वयेक विनावन हूँ हूँ...।

गणेश- ह्याउंमस्त थें प्याय्क ख्वइगु हे मयः। याकनं न्ये। जि गन वनेगु धकाः याकनं न्ये धवा। जि वनेत्यल का याकनं न्ये !

दुर्गा- माःसा कं रे ।

गणेश- छं मन्थकं जि कनीमखु ।

दुर्गा- छं मककं जि नं न्यनीमखु । कँ !

गणेश- न्ये !

दुर्गा- हः, का धा, जि न्यनाचवनागु दु ।

गणेश- अहो चलाक का छ । चंखपि चलाख जुइ यः धाःगु भ्वहे का । जि छन्त न्हायपनं न्ये धयागु मखु, म्हतुं न्ये धयागुका चंख ।

दुर्गा- अझ छं हे त्याकागु का मखुला ? आः अथे मखु, भी मचाबल्य् थें व्वाय्वनेगु अले सु लिपा लात वं कनेमाः का १...।

गणेश- भासे आसे, छं अजं चंखखँ रहात । सु लिपा लात न्यने माःका ।

दुर्गा- ज्यू ज्यू, का नु १ २...३ (निम्हं व्वाय्वनी ।) हुप्पयापाइन्ट थकाकां लिपा लाइ, स्याप्प दुर् व्वाय्वनाःन्हापा लाइ ।) जि न्हापा लात ।

गणेश- (हिस्तः जुयाः) माःवय्चवरं जितः लिपा लाकु-सेलि छ न्हापा मलाइ लाःल्य् । छ खराचा का छ ।

दुर्गा- आः इयल्लाःखँ रहाये दइमखु स्व जि न्हापा, छ लिपा लाःगु ख! लाकि मखु ?

गणेश- खः बाबाः खः ।

दुर्गा- अयसा कँ सा का, छ गन वनेत्यनागु ?

गणेश- छं हे न्हापालाक न्यनन रे रे । हाय् बुत रे रे । हि हि... (इतिइति न्हिली ।)

दुर्गा- बूसा बुतका म्वाःल, छकःला त्यायेहे धुं कल नि ! का याकनं धा, छ गन वनेत्यनागु ?

गणेश- (फुइकेसाथ छाति वायाः) जि बैककय् वने त्यनागु ।

दुर्गा- अहो ! बैकय् ! गुलि दां काःवनेगु ? जि नं वये नु ।

गणेश- बैकय् मखु ह्वाज्यः, बैककय् बैककय् ।

दुर्गा- हः आम्थे थुइक धाल्य् स्वाज्यः । बैकक धइगु थौकन्ह्य् धयबा दुषि वनीगुला खःनि, जि जक मस्यूला ?

गणेश- जि नं बैककय वनीह जुलका सिलला छं ! का वन, बाइ बाइ, ताताS (धाधां बुलुहुं वनी ।)

दुर्गा- क क क, बैककय छु या:वनेगु छु का:वनेगु छुं हे मघासे छ प्रथे अथे बने दइला गय (लं पंवनी ।)

गणेश- अहो ! (व्वांय लिहांवया: घ: वनी ।) छं धया: तिति लुमन का । (घ: व्यकुं च्याच्यां) बैककय जि ल:का:वने त्यनागु । थव घलय जायेक ल: का:वनेगु बैककय वना: ।

दुर्गा- घलय ल: छपु कायेत बैककय थयंक वनेमा:गु का छं मखुला ! अपायसकं त:धं जुइधुंगु का छ मखुला ? वंहे वनेगुहा ...

गणेश- (तस्सलं) मवनी लासलय । छेय चवंहेस्या जा थुइत ल: मदु, हितिइ इव:छू वनेत ई मदु, थय सरकारलिसे त्वायेत ह्याउ मदु, अले ल: कायेत बैककय मवंसा गन वनेगु लय जि ?

दुर्गा- (क्वमालि जुया:) ख: ख:, छं धा:गु पाय्छि जू । वनेमा: हुं, याकनं हुं ।

गणेश- (घ: व्यकुं च्याना: मिसा पहहं न्हाइ, बाये न्हा धाइ—) पासा, जि वन न्हासा !

दुर्गा- (थिङ्ग गन चवन अन हे दना:) बाइ बाइ... (धकि मत्यूतले त्हा व्बयेकाचवनी ।)

-ने० सं० ११०२ तछला

ज्ञासँ ! ज्ञासँ !!

छिकपिनिगु न्हूगु छे, अफिस इत्यादि ज्ञ: ज्ञ: धायेकेत

यच्चुसे पिच्चुसे चवंगु भिंगु न्हाय्कं मा:सा

जिमिथाय् ज्ञासँ

त्रिवेणी ग्लास सेन्टर

(बागबजार, फ्रेञ्च कल्चरल सेन्टरया लिक्क)

जिमिसं छेय वना: नाप-साईज नं कायेगु याना ।

घडीं धाल तिक् तिक्
वसतं धाल - ल्व.गु पती ठीक ठीक

थौया ईयात ल्वयेक जुइत
छितः मा:मा:गु समुद्रपारया कस्मेटिक्श ज्वलंत मा:सा
जिमिथाय् दुस्व:झासँ

सेरो फेरो

विशाल बजार, महालक्ष्मीचःया न्हःने

छितः च्वसाज्वलं (स्टेशनरी सामान) छु छु मा: थें !

- तःता रंगया मसि, तःताजिया कापी, सिसाकलम, सारागु ध्वं खाम न्ह्यागु मा:सां
जिमिथाय् दु ।
- छिगु अफिसयात मा:गु च्वसाज्वलं नं जिमिथाय् हे दु, दुस्वः कायेगु ल्व:मंका दी
मते ।
- जिमिथाय् चा.चू जक मखु थोक विक्री नं जू ।

लक्ष्मी स्टेशनरी मार्ट

२१, ल्हूसतक, येँ ।

फोन ल्याः २-१२०२३

झी-मदनकृष्ण—हरिवंश—झी-हरिवंश—मदनकृष्ण

(‘झी’ व ‘युगधारा’ या निरिति भाजुपि मदनकृष्ण श्रेष्ठ व हरिवंश आचार्यं गुणुह्लिया लसताय्, बियादीगु अन्तरवार्ता थन न्ह्यव्वयाच्चवना । वय्कःपिन्त थोथी न्ह्यसः बियाः थोथी लिसः कयागु खःसां गुलि न्ह्यसःया निम्हस्यां लिसः उथें उथें च्वंवःगु दु । थुकियात वय्कःपिनि नाप्पं ज्या यायेगु इवलय्, व्वलंगु चिन्तनया समानताया लिच्चःकथं खंके फु । — सम्पादक)

झी— छिकपि छाय् नेपालय् बुगु दिवानु ?
मदनकृष्ण श्रेष्ठ— जितः बुइकूपि मांबोवि नं नेपालय् हे
बूगुलि ।

हरिवंश आचार्य— जिमि मांबो नेपाःमि जूगुलि ।

झी— मेगु देशय् बूगु जूसा आःतकय् छिकपिनिगु अवस्था
गथे जुल जुइ ? गुबलसं बिचाः यानादिया ला ?

हरिवंश— जिगु जक मखु मेगु देशय् बूगु जूसा छि— जि
सकसिगु अवस्था नं बां हे लाइगु जुइ । न्यनी-
पिसं व स्वकुमिपिसं छाति तपफाः यानाः लापा
थाये दइगु जुइ । जि नं भ्यंमि (श्रोता) व
स्वकुमिपिस्त लुधंके ह्लीके फइगु जुइ । जितः
डी.एस.पी. कार्यालयय् मथ्येसे अनया सोल्टी
होटेलय् थपनीगु जुइ, अफिसं ग्रेड क्वकायेगु
पी मबिसे हुनापी (प्रशासपत्र) छडाइगु जुइ,
अले देसं जितः जोकर भाःमप्युसे राष्ट्रया
इमान्दारम्ह नोकर तायेकीगु जुइ ।

मदनकृष्ण— मेगु देसय् बूगु जूसा जिगु अवस्था जक मखु
रूप नं षायद तसकं पाइगु जुइ । गथे — यूरोप
पाखे बूगु जूसा सँ सोसी धायाः मिखा वँचु वँचु
नयाः धिकः नं तःधिसे च्वनीगु । अफिकापाखे
बूगु जूसा सँ गुलिगुलिबिक कुलिकुलि चिनाः
चवाः भिमि धायेक हाकुयाः वा दुस्र थें तुयीगु ।

अथे हे जापान वा चीनपाखे बूगु जूसा सँ ब्रुश
थें छेय्छेय् च्वनाः बःचा बःचा धिकः जुइगु ।
थव खें बि चः बुइन्ह्यः हे बिचाः याये धुवानु
उकि हे ला जि झोगु नेपालय् हे बुपागु ।

झी— छिकपि निहा जानाः सरकार चलय्थायेगु घाट
याये फुला थें ?

मदनकृष्ण— मफयेमाःगु छु दु ? सराकार चलय्थायेगु ज्या
साप थाकु धकाः तायेकादिया कि छु ?

हरिवंश— सरकार चलय्थायेगु ज्या कलाकारया मखु ।
कलाकारया ज्या ला नाटक क्यनेगु, सकस
क्यनेगु, फिलिम क्यनेगु...खः । तर परिस्थिति
यानाः चलय्मयासे जि हे मज्यू धकाः जवर्जस्ति
यात आःसा ह्लापां गुगु देसया सरकार चलय्-
थाये माःगु खः, व देसया जनतात मूर्ख मजुसे
बुद्धिमान लाकि, सोझा मजुसे हारां लाकि,
न्ह्यागु याःसां न्ह्यागु धाःसां सुक न्यनाः स्वया
जक च्वनीवि सहनशील मजुसे धायेमं लिच्चः
(प्रतिक्रिया) क्यनीवि जकं खः कि थज्याःपि
थज्याःपि जनता खःसा ला सरकार चलय्-
थायेगु घाट मडु । तर नेपाःयापि जनतात दुगु
देसया सरकार चलय्थायेमाःगु खःसा ला छगु
जक मखु छववलं फिगु देसया सरकार चलय्-

यायेफु । छायाःसां थज्याःगु देसया सरकार
चलय्याये सिबेला बर साइकल चलय्याये
याफु । साइकल चलय्यायेबलय् जा युखेर
थीला उखेर थीला धकाः छवःपति ह्याण्डल-
यात जवय्-खवय् हीका च्वनेमाः, तर वनया
सरकार चलय्यायेत ला ह्याचाय् ह्लाः ववथनाः
मज्जां मेचय् पयतुनाच्वसां ज्यु । खुले उखे
युखे नं मोरय्याये म्वाः, सरकार तप्यंक वना-
च्वनी । थज्याःगु सरकार ला जिमिसं जक म्खु
सो छवाराया मन् इयेकाः मेचय् पयतुकाव्युसा
व नं मज्जां चलय्याइ ।

झी— छिकपिनिगु सरकार दलक दकलय् ह्लापां छु
यानादी ?

हरिवंश— ह्लातिइ पावर वल धायेवं यथःथे यानाजुइ
मज्जु । थः पुर्खापि वंगु लंपुहे जिपि न वनेमाः,
बल कुल्ये लाइ । उकि जिमिगु सरकार वःसां
धाःथे हे ' मोरा श्रीर काला ' नीति नालाः
जनताया पीरं ह्याप गंसि जुइ । सार्वजनिक,
सरकारी, गुथिया जग्गा, ततःधंगु ठेकापट्टा,
लाइसेन्स, प्लान, चान्स, बाइचान्स, थःपिति,
खंगुलु - नगुलु - भजन मण्डली व मेमेपिन्त
धनाः धनाः लासाय हे च्वफानाः सात दुनां
चौध सात तियां एकाइस पुस्तायात नये
गाकाबी । इपि नं ला नेपाःमि छः, थ्वहे देस-
या जनता छः, जनताया ज्युसा देसया जी,
देस भिसा झी भिनी ।

मदनकृष्ण- दकलय् ह्लापां छिकपि थें जाःपि बेकूक पत्र-
कारतसे जिमिगु विरोधय् छु बांभलाःगु समा-
चार, लेख व कार्टून-किटुन छापय् यानादिल
धाःसा सिरपाः कथं पत्रिका-पत्रिका छापय्
यानाः दुखसी म्वायेक जेलदुने हे दं दं च्वने
दइगु बन्दोबस्त यानाबी ।

झी— अम्सा छिकपि सरकारय् गुकथं थयंकादी ?
चुनाव त्वानाः धायेलाकि मेगु गुगु कथं ?

मदनकृष्ण- जित्तनिजितले चुनाव त्वानाः हे वने, जिहे

वजिल धाःसा कुस्ति त्वानाःसां वने । छि
जिमिन्त साप कमजोर तायेका दियागुला
मखुला ?

हरिवंश- चुनाव त्वानाः वनेगु धयागु लुखां दुहां वने थें
खः अले मेगु गुगु कथं वनेगु धयागु इयालं
दुहां वने थें । उकि वनेगुसा चुनाव हे त्वानाः
वनेमाः, तर चुनाव त्वायेबलय् बुइथें च्वंसा
.....यायेमाः ।

झी— छिकपिन्त संभावित स्वंगुगु विश्वयुद्ध पनेगु
जिम्मा लःह्लाःसा छु यानादी ?

हरिवंश- संभावित स्वंगुगु विश्वयुद्ध अमेरिका व रूसया
इच्छाया खें खः । थ्व निगु राष्ट्र मिलय्जुतले
स्वंगुगु विश्वयुद्ध जुइमखु । उकि जितः व
मदनजुयात संभावित स्वंगुगु विश्वयुद्ध पनेगु
जिम्मा बिल धाःसा जि नेपाःया नागरिकता
त्वःताः अमेरिकाया नागरिकता कयाः जि हे
अमेरिकाया राष्ट्रपति जुइमाः । मदनजु धाःसा
नेपाःया नागरिकता त्वःताः सोभियत संघया
नागरिकता कयाः अनया हे राष्ट्रपति जुइमाः ।
अले संभावित धाःगु स्वंगुगु विश्वयुद्ध जिपि
म्वास्तले जुइमखु । बर कारे जिम्मा याकनं
वियादिसं, सुयात धाःसा याकनं जुइ थें ?

मदनकृष्ण- थःत माःगु मुक्कं अधिकार मव्यूतले जिमिसं
थज्याःगु जिम्मा गुवसं कायेमखु । जिमिसं माः
धयागु अधिकारया लिसे संभावित स्वंगुगु
विश्वयुद्धयात पनेगु जिम्मा व्युसा संयुक्त राज्य
अमेरिकाया राष्ट्रपतिया पद जि कय्च्याये
अले हरिवंशजुयात सोभियत संघया राष्ट्रपतिया
पद कय्च्याये । अले स्वंगुगु विश्वयुद्ध गुकथं
जुइ जि नं स्वयेनि !

झी— छिकपिनि थः काय्मह्लापिन्त छु याये मास्तिवः ?

मदनकृष्ण- छु याये छु याये, स्नेदिसं रे, जितः ला साप हे
पीर जुयाच्वन । अंभलाजीम इन्वलाधील धाये-
धाःसां थःगुहे हास्यव्यङ्ग्य कार्यक्रमयात विक्व
सेन्सर यानाः दुख बी धयागु पीर, प्रधानमन्त्री

याये घासां नं थःहे काय्-मह्याय्पिन्त व्यङ्ग्य
यानाः ह्याय्यव्यङ्ग्य दयेकेत थःतहे मछिनी
घकाः ग्याः । डाक्टर याये घाःसां अस्पताल्य
गावक ज्वावःत मदु, पत्रकार हे यायेघाःसां नं
छह्य निह्य फोहरी पत्रकारतसें यानाः नेपाःया
पत्रकार जगत हे फोहर जुयाचवन । उकि देशया
परिस्थिति इमित छु छु दयेकी, व व हे जुइ-
थव्यु । आ छुकिया पीर कयाचवनेगु
वेकारय् ।

हरिवंश - जिमि कथाःया ला काय्यात महात्मा बान्धी
अले म्हाय्यात इन्दिरा गान्धी थें याये मास्तिवः
तर थव जितः छति मयः । छाय्घाःसा नेपाल्य
काय् - म्हाय्पिन्त अज्याःपि थें दयेकां छु
फाइदा मदु, म्वाये नं थाकु अज्याःपिन्त । उकि
जि चाहि म्हाय्यात फूलनदेवी अले काय्यात
गबर सिंहथें यायेगु बिचाः दु, अले जक ईपि
नेपाल्य बांलाक म्वायेफइ ।

की -- छिकपिन्त जीगु देसया थौया अवस्था गथे
साः ?

हरिवंश - नेपाःया थौकह्यया अवस्था बुहेनिइ बइनिइ
सदां थव त्वनाः कलाःयात दाइह्य थवंगुलुया
धर्मपत्नीया जीवन थें च्वं ।

मदनकृष्ण - छुछु याये मास्तिवः वव हे यानाजुईपि पंकसतय्
अखडा थें ताः ।

की - थौकह्यया अन्तरराष्ट्रिय परिस्थिति गथे च्वं
थें ?

मदनकृष्ण - थौं संसारया परिस्थिति ग्यानापुगु खुसिधिया
छगू बस्ती थें च्वं । व खुसिइ अशान्तिया लः
कःकन थनाजां वयाचवन अले लःदुनेदुने साम्रा-
ज्यवाद, बिस्तारवाद, प्रभुत्ववाद व आणविक
शाक्रिया तत धगु लवु ग्वार ग्वार थहांवयाचवगु
दु । व लवु संसाररूपी बस्तीयात हे वाराकवारा
साचवगु दु अले शान्तिया बाँध नं अयास्यां
बय च्वंगु दु । व लवु गुगु नं इलय संसाररूपी
बस्तीयात चुइके फु, थुने (लख्य) फु ।

हरिवंश - वर्तमान अन्तरराष्ट्रिय परिस्थिति दुस्त नेपाः-
या राष्ट्रिय स्थिति थें च्वं । तःपि कन कन
तःमि जुजु वनाचवंगु दुसा चीमि कन कन चीमि
जुजु । बस्लाःपि ह्निथं र्ह्वं र्ह्वं वयाचवंगु दुसा
बमलाःपि कन कन गसि जुजु । अले तःधंगु व
शक्तिशाली राष्ट्र खेलाडी जुगु दुसा चिचीधंगु
बमलाःपि राष्ट्र भकु ग्वारा । सकसियां भकु-
ग्वारायात थः थः गु पोष्टय् दुतछ्वयेगु स्ववा-
चवंगु दु । भकु ग्वारां धाःसा लात जक नम
नम फय् फुक हे ज्वयेकीन ।

की - गुंपुह्लिया लसताय् नेपाली जनतायात छिक-
पिनि छुं थायेगु दु ना ?

हरिवंश - थव देसय् थौं जक मखु सदां गुंपुह्लि । उकि
गुंपुह्लिया लसताय् छुं सन्देश बियाचवने माःगु
ना मखु, अयां छुं सन्देश बियाचवना ।

शान्तिप्रिय नेपाःमिपिके सहनशीलताया विकास
अफ जुजु वनेमा । न्हाक्व हे क्वस्वःसां, जोगु
अधिकार, स्वतन्त्रता, बिचाः, इच्छाय् मन्थ्या
रूप वयाचवंपि न्हायेजाःपि न्हापाय्धिकःपि
द्रहंतसें गःवःसां तिरिकक तक नमवासें सहयानाः
शी म्वानाचवने ।

गुंपुह्लिया भितुना !

जय नेपाल, विचित्र घर !

मदनकृष्ण - दु, दु, आसे र्हें ! जि सन्देश न्यके ।

जि सावहे यःपि दाजु, किजा, तता, केहेपि !

थव १९०५ ब्या गुंपुह्लिया अति

तःधंगु लसताय् सकल नेपाःमिपिन्त दुनुगलं
भितुना ! थव मिब्यलय् जि छगू चिकचाधंगु छु
सन्देश न्यके मास्तिवः घाःसा नेपाली परम्परा-
कथं गुंपुह्लिबलय् च्याभूतक, थःत जूगु अग्याथ
फुककं तप्यंक न्हाव्याः अतिचा प्रजातन्त्रया
न्हाःने थपकेफुसांतबि मेखेर थभं ईख तया-
तइह्य मनूयात आनन्दं आतच्छकारी पाःयानाः
मृत्युदण्ड बीफुगु अवस्थानं वयाचवंगुलि थःथःगु
मे ह्निचाय् स्वथना जुयादीसा मि जुइ ।

दकलय् लिपा सकसियां जिमिगु क्यासेट
न्याक्व न्यंसां मगायेमा लिस्सें क्यासेट डुग्लि-
केट पिकाःपिपाखे नं सुं कंगः लाकाचवने
म्वाःलेमा ।

जय नेपाः, जय नेपाःमि !

श्री-- छिकपि धारथे हे यमलोकय् थ्यंसा छु यानादी?

मदनकृष्ण- यमलोकय् थ्यनेवं श्री ३ जंभवहादुर नापलानाः
हाकन छक्वः नेपाः मवैसे मजिल धकाः बिनित्ति
याये ।

हरिवंश- थ्यनेवं सम्पादकजुयात नं सःताकाये । धले
श्री श्री जानाः 'श्री' पत्रिका पिकाये मज्युला
सम्पादकजु ? कि छिहे ह्यापा श्यायाः बन्दोबस्त
यानाचववा बी ?

श्री-- थ्व अन्तरवार्ता व्वनाः छहा हे फिसिक्क तकं
मन्हु सा छु धकाः सायेका दी ।

हरिवंश- छाय् मन्हु गु धकाः सीकेत जांच चायोष गठन

ल्याःकासाया लिच्चः- १) छाय्धाःसां थ्व विष [२०] खः । २) छिगु न्ह्यःने चाक् सौ बीस दं वइ । ३) २-५-१०
-२०-५०-१००-५०० व १००० छाय्धाःसां थ्व अङ्क नेपालय् पिहांवयाचवंगु नोटया अङ्क खः । ४) -५५५ छाय्-
धाःसां थ्व संसारय् नाजाःगु चुरोटया नां खः । ५) १ निसें १२ तक छाय्धाःसां थ्व घरिया अङ्क ६) ११ यात २ नं ।

याये । व आयोग व्यूगु रिपोर्टंवात जनताया
न्ह्यःने महसे दुने दुने हे सुचुकाः वांछवया बी ।

मदनकृष्ण- थ्व विषयय् जिमिसं छुं नं तायेकेनखु ।
हिलेगु धयागु थःथःगु अधिकारवा खे खः ।
उकि थ्व विषयय् जिमिसं ब्वेसिपिस्त पूर्ण
प्रजातन्त्र बी ।

श्री-- छिकपिन्त सुभाय् !

मदनकृष्ण- न्ह्यसःया रूपय् 'सुभाय्' धइगु जि गुत्वं
न्यनःगु मदुनि । उकि थुकिया लिसः छि थम्हं
हे बियादिसें ।

हरिवंश- छु यायेत सुभाय् ? 'सुभाय्' बियां छुं न्याना-
काये फइमख् थें । 'सुभाय्' बियाः छुं न्याये-
ज्युगु जूसा आःतकया दुने जिपि नेपाःया
रमगलरत सिबय् तःनि जुइधुं कल जुइ । उकि
'सुभाय्' या परसा ला बइ 'धपवा हे' बिया
धूसा ज्युगु !

भिगु ! बांलाःगु !! स्थलाःगु !!!

छु हं ?

रेडियो, ट्रांजिस्टर

लः सालेगु पम्प, मोटर

बिजुलीया ज्वलं

गन न्यायेगु थें ?

राइजिंग इन्टरप्राइजेज

गुरुपथ, धेंय् ।

फोन न्याः- २-१२४०६

हलू न्यानाः ख्ये य पवसा

- मल्ल के. सुन्दर

मात्र दां पुलाः नं धावव मवइगु जमान य गौःक
पवसा कायगु खं सर्गतं दुरुवा गाइला धकाः आशाकुति
पुइगु थें खः। उकिसन 'हलू न्यानाः ख्ये पवसा' ! छुचं,
ध्व, हिम्बय् रंगं छिनाः हलू धकाः के, तरकारी म्हापुसे
ध्वकाः सलवाः कया चवनापि जी ! हलू न्यानाः हलू हे
मवइगु इलय् ख्येया खें, उकिसन पवसा। न्यनिपि सुनां
अक थुक्रियात सिमसिम महाराजया पालयया खें धकाः
मघाद। न्यनेबले हे इलं ल्हाये धुकुगु, किलं नये धुकुगु
खें ध्वंगु खें।

तर, खें अये मखु छि ! न त ध्व इल ल्हाःगु खें
खः, न त किलं नःगु खें खः। रोगी जूसां योगी जूसां
'भिक्षां देही' धकाः पवं जुइमाःगु संस्कार दुग कीग समा-
वय् खुइ मज्यू, हेके मज्यू, झंगः लाय मज्यू तर पवने ज्यू।
बाहे हिन्दू जुइमाः वा बौद्ध झीगु धर्मशास्त्रं भिक्षा पात्र-
यात धापालं मू बिया तःगु झीसें मज्यूगु खें मखु। पवनाः
हे वामन अवतारं बलिराजाया साम्राज्य ल्हातय् लाकल,
पवना हे श्री कृष्णं कर्णया अजय् कवचयात त्वकल। उकि
पवना पवसाया रूपय् खें ध्वगः निगः ल्हातय् लाइगु खें
अजू चायापूगु मखु। थुक्रियात सिमसिम आजुया खें धकाः
म्हापनाः मानौ सत्य युगया सहकाल हे खःला थें बय बय

याये माःगु नं मडु। ध्व सहकाल वा अनिकालया खें मखु।
सःमा अनिकाल बले न छः धकाः तयाः ग्वाय दु। मसःसा
सहकालय् न धका व काः तया जक सी मालेफु। ध्व ला
योग्यता अमताया खें खः कला कौशलताया खें खः। मखु-
सा थौं झीसें गगु ईयात कलियुग धकाः धया जुया ध्व
इलय् सारा का सारा छह्य हे मलयंक नये, त्वने, पुने मखना
र्यू व कवयं जक जुयाः कवंचा कवयंकपी मार्कि जुइमाःगु
मखुला ? सकले फन्चाय व बल्चाय धेकेग्वारा थें ग्वारा-
ग्वारा चिने माःगु मखुला ? नत्र ध्व स्वय हे ब्वाइलर
का व विकास फ थें दांग्रा दांग्रा मनुत व अमरावति थें
ध्वंगु महल, ह्वेनी गनं दत ? कलियुगय् नं सत्ययुगया
सुव सुविधाया सवाः वायेगु अवसर गय दत ? तथागत
बुद्ध धया बिज्या थें झीगु स्वर्गं न धन हे दु, नरक नं
धन हे दु धीगु खंयात थुइके मफया जक झीसें थःत धमागी
तायकाः सिमसिम आजुया खंयात सत्ययुग धकाः खंका
ध्वग खः। सयेके जक माः जवरजस्ती यानाः मदइगु
खं नं पवनेवं दड। पवं वःपि जक दःसा थःगु छ्यो व फलाः
याना फायाः बीपि बिषन्तर थुजवःपिनि संस्कार धानाः
म्हाना ध्वगु कीगु सम जय् पवनेगु व पवनेगु बीगुया
महिमा अपरम्पार। जुइफु युग कथं गब्लें पवनीपि उल्हाः

बुद्धि, गच्छे पवने वीषि उच्छय फु । थो अंतररःष्टिय
 दकुती लेंचः फयाः जिल ला, तपु ल हे ह्वयाः जिल ला
 जीसे वैदेशिक सहयोग, अनुदानया नामं राष्ट्रिय रण
 पवना बुयागु खंयात छु धायेगु ? छु थव हलू न्यानाः ख्ये
 पवसा' स्वयां कम खः ला ? हलू न्यानाः पवना हइगु खे
 ग्वलं छपा खेयो बयफु । छम्हेसिया प्वाः थनेत हे मगम्पु ।
 तर स्वया दिसं थो बिषय प्यकालेगु च्वनाः राष्ट्रिया नामं
 पवना हःगु सभपतिगं करामत ! गुनिखे मनू दाः खानाः
 प्वात्या प्वात्या । खां खां के । ग्वलं ग्वः मोटर । सेक
 विगद्यया विदेशी वैक्य शरणथा तकं चने माले च्वन ।
 छु थव सत्ययुगय कठोर तपस्या याना प्राप्त जुहगु देवीक
 बरदान स्वयां कम खः ला ? थकियात 'हलू न्यानाः खेय
 पवसा' जक धयां गाः ला ? वस्तुतय थव ला 'हलू न्यानाः
 ख्ये पवसा' मखसे 'ख्ये थवकीमह हंगु हे पवसा' खः । वनं
 ग्वलं ग्वः लू खेय थवकीमह हंगु ! सही प्रथय 'हल
 न्यानाः खेय पवसा' कायेगु परम्पराया थव विकसित हा
 खः । जीगु पवसा कायेगु कारोवार ऊ झं च्वन्हाणा वंगुया
 चि खः थव । गोम्प न्यानाः धम्प पवसा काये दारि की,
 क्षीत पवनेगु प्रकृतिइ गबं मदइगु न गथे ? शायद उकि
 हे जुइ की दुनुगलं तुना थो थो नेपाः विषयया दकले चौमिगु
 देतय घलखय १० गू न्याखं ५ गूगुलि व ५ गू लयाखं
 ३ गूगुलि न्याः वना थवगु । याकनं क्षीगु नेपाः दकले
 चौमिगु देतय घलखय दकले न्याःने हे लाःसा गुलि जिइगु
 जुइ । थो 'हलू न्यानाः ख्येय पवसा' कया च्वनागु यासय
 छुं खां हे मन्यासे खेय जक मखु छेय बु हे पवसा काये
 दइगु ख.ला ? थथे जूसा प्राः महलय च्वनाः अमरावतिया
 सुख कया च्वपि छपुचःयात सां स्वगंय हे वनेगु लेंपुवाला
 वनी ला ? उकि हे ला खः थो नं जीसं 'हलू न्यानाः खेय
 पवसा' कायेगु खंयात थुपायच्व मू बिया च्वना । ➤
 (लेखकया थःगुहे व्याकरण कथं)

पैरोडी :

वारि लु-वह पारि खेय्वः

(वारि मध्यं, पारि मध्यं)

—भूषणप्रसाद श्रेष्ठ

वारि लु-वह, पारि खेय्वः खुसिइ लः थो व्वाय्वः

यः ज्यानमाया !

गलि मध्यं, छुचलि मछि, पलि जूसां बयैला

यः ज्यानमाया !

न्यासः तोला लुत्याः ज्वनाः बैककं वल रे छ ला

बैककं वःगु मखु बैक ज्वना वःगु रे

यः ज्यानमाया !

स्वयं खुया चश्मा तयाः, चश्माय दुने हिरा दयाः

जवखवं भिद्यः छाःगु जिन खंका कया रे

यः ज्यानमाया !

छगु लाखं मगाः छन्त, छंगु लाख माल रे जितः

बी-मन्नी घन्दा मखु, खंगु फन्दा जुल रे

यः ज्यानमाया !

वारि लु-वह पारि खेय्वः छन्थाय यवव द्वावः रे

यः ज्यानमाया !

ऊयालं मछि, प्वालं मन्हये, गतं वये छन्थाय रे

यः ज्यानमाया !

परिचर्चा

म्हयसः - "छगू इलय सरकारयात कुं खिनाः ख्यालः म्हितुपि कलाकारत मध्ये
छहा ख नं खः" धकाः ज्ववःसा छि छु याये ?

केशव साय्मि-

'मुना सः' या ग्वसालय् जगू न्हापांगु ख्यालः प्रतियोगिताय् न्हापलाःगु ख्यालः "तां ति ग्वःजा" व निक्वःगु
ख्यालः प्रतियोगिताय् न्हापयां ल्यु लाःगु ख्यालः "खिखांमुगः" या कलाकारया रूपय् नेपाल भाषाया ख्यालः दुबुलिइ
ख्यालः ह्यातागु ई शायद जिगू निति थःत ल्वःमकां नं ल्वःमके मफइगु ई खः ।

जितः थथे ताः- ख्यालः समाज व सरकारया कुं खिनाः जनतायात सचेत यायेगु छपु तप्यंगु लेंपु खः । थ्व लेंपु
लिनाः मनुखं थ गु असन्तोष वग्यया रूपय् व्यक्त याइ ।

थ्व ला जुल न्हाचाहसिनं थूगु खें । थ्व खें थूहा सरकारं प्रापतिजनक ख्यालःयात गुल्लसं थाय् मज्यू । उकि
न्हापांगु खें, छगू इलय् ह्यातगु ख्यालःयात कयाः सरकारं ज्वं बइला धयागु शंका आकास कुतुं वयाः ल्हाः बइला
धयाये जाःगु चित्तसू थें जक खः । यदि छुं गर्थे ज्वहे वःसा विस्त्यु जुइमाःगु ना सुला जुइमाःगु खेंहे छु दु ?

संघरत्न शाक्व (यज्यू)-

हाकुयात हाकु धाये मज्यूसा तुयूयात नं तुयू धायेमज्यू । गघायात गघा धाये मज्यूसा सलयात नं सल धायेमज्यू ।
हाकुयात हाकु गघायात गाध घयं ज्वनायंकूसां जितः ज्वनायंकूसां ज्वनायंकल । छितः ज्वनायंकूसां ज्वनायंकल । जितः
ज्वनायंकूसां ज्वनायंकल धायेमखु, छितः ज्वनायंकूसां ज्वनायंकल धायेमखु । बरू छगू इलय् ख्याल जक कुं खिना,
घा ला घा कुं खिने ।

आर० के० निमेल-

थौया सरकारं जितः ज्वनीहे मखु, जि ख्यालः ह्याताः उगु ईया सरकारया कुं खिनागु दुसा थौया सरकारं
जितः सिरपाः जक बी का ! छाय् घाःसां जि उव्यलय्या सरकारयात कुं खिनाः मखा थौया सरकार थौया धासय्
थ्यनेफत । यदि थ्व खें ल्वःमकाः ज्वंहे वल घाःसा जि हानं प्रथेहे ख्यालः म्हिताबी का ।

प्रकाश ब्रज्जाचार्य-

मेगु इलय् सरकारयात कुं खिनाः न्वाइपि भू. पू. सरकारीतय्त ला मज्वं घाःसा जितः छु न्हासं ज्वनी ? ।
घाय्ला धाये फुगु मखु-न्हाय् हे मज्वि अपि ! मम्पादक भाजु (सरि, पउचित्तजु), जिगु छेय् हारांहा खिचा दु
धकाः छकः कनाग्यु रे, प्लीज !

गन धे मस्यु, जि सरासर वनाचवनागु । छम्ह मनु
द्वाराक वया: ले पंवल ।

- गन जायेगु छि ?
- स्वय वनेगु ।
- छि उखे काये दइमख ।
- छाया ?
- धनं उखे कायेत ध्यबा पुलेमा: -।
- ध्यबा ! गथे, छुकिया ध्यबा ?
- नेपाल राष्ट्र बंङ्क्या ध्यबा ।
- छाया लय, जुइत नं ध्यबा पुलेमा: ला ?
- उखे कायेमा:सा खरुक्क ध्यबा लिकयादिसं मखुसा लिहाकासं ।
- मखु, गुबलसंसिनं ध्यबा पुलेमा:गु ? म्हिग: म्हीगतक सुरुसुरु जुयागु लं !
- छि अयसा म्हिग, म्हीग नं ध्व लं जुइधुंगु का ? !
- धुन नि ।
- अयसा म्हिग, म्हीगया ध्यबा नं लिकयादिसं ।
- गय ! सुरुसुरु जुवाचवनागु लय, ध्यबा पुलेमा:गु ला ?

जिनि निम्हसिया दयइ ध्ये गाईगुइं खं नित ।

- जित: जगु अन्याय खं पञ्चभलादमीतयत कना ।
- भाइ, आम्हे अन्याय जुल, अन्याय जुल धका: हाल-दीमते । बरु अन्याये, अन्याये धका: हालजुइगु वेस ।
 - छाया अन्यायेगु ! सुयात अन्यायेगु ! जिं छुं द्रंका स्यकागु ला मदु ।

द्रंके नं म्वा:, स्यके नं म्वा: धन, पला: पला: पतिं

ध्यबा हला जुइमा: । इमिगु खं चित्तय् मल्लया: त्वा:नाय:-
ध्यायाय वना: पीरमकाया भे हाला । त्वा:नायल सहानु-
धूति तया: ध्ये धयादिल—

- छि वयात अथे लं पका: धनातये मज्युगु ।
- जिं धनातयागु मखु त्वा:नाय:जु, बहे दनाचवंगु ।
- भासं हूं, ग्यानादीम्बा: । पना च्वंभेसित गवतुक प्यंका:

छिगु लय सरासर कासं ।

- लय चचीक हे पयतुनाचवंगु दु ।
- वहे ला धयागु, ग्यानादीम्बा: धका: ।
- आ: छ त्वा:हुं धयादियागु ला ?
- आ:थे मल्लया नं जी ला ! ?
- लय जुइत न त्वा:ना त्वा:ना जुइमा:गु ग्या:गु धाय् ध्व त्वा:नाय:जु ! छि चक: थासय झाया: खगु आख: मिग: न्वा:ना बियाचुं जित: जगु ध्यायाय तनी ला !
- हूं हूं भासं, ग्यानादीम्बा: । जिं धयाथे धचीक च्वना-च्वंभेसित गवतुक प्यंका: कासं, ख हे फइया !
- मखु त्वा:नाय:जु त्वा:ये म्हा:पिनि ला त्वा:ये यत्तले त्वा:ना: दाये यत्तले दायया: लिगतय् छियाय् हया: मेलांमलाप यायेहइ । आ: जि त्वा:ये म्हा: धयां... ..
- छि ग्याये मज्यु धया, ग्याये मज्यु ।
- छि ग्याये ज्युलास ले !
- जि ला भचा भचा ग्याये मा: । त्वा:नाय: जुया: अथे उखे थुखे त्वा:येयाय हालेयाय जुयां इज्जत च्वनीला जिगु ! हूं ग्यानादीम्बा: भसुक हे प्यंकादीसं ।

वयक:या खं न्यना: जिगु नुगलय् खं बाल-पञ्च भलादमीं दु, त्वा:नाय: नं दु, लय स्व:सा हलमूल, इरु थुरु जू दु, तर अन्यायया खय सुयातं च्युता: मदु । ध्व गगु पती देश लत थें ! जिगु देश नेपा:, जिगु देशय् ला जुजु दु । ध्व घटना ला नेगलय् खइमखु । नुग: चीमफया: जि काचावाचा न्यना—

- त्वा:नाय:जु ! ध्व गगु पती धाय लात थें ! ? ध्व थासय जुजु दुगु ला ख: ! ?
- जुजु नं दु लानि न दु । भाजु नं दु, मयजु नं दु । ध्व थयया ना म्हागुहे जूमां सुयातं छुं च्युता: मदु । न्यनेहे मास्तिव:सा न्यं, ध्व धायया नां मुगलान ख: ।

त्वा:नाय जुया खं ग्यंन्य, मुगलानय् वया: अन्याय जुल धका: उखे थुखे हालेयाय खं लुमपुमं जि थ: खना: थ:हे हिले मास्तिव:ल । इतिइति हिला । न्ह्युन्ह्युं जित: मछा से च्वन ।

या धापू— लयतायाः धानागु घोषणा !

“नेपाल भाषाया गुणनं साहित्यिक पत्रिका इत्य्
इत्य् पिहांमवल; सम्पादक, प्रकाशक, व्यवस्थापकत सकल
भुस्यः जुल, नामदं जुल” — धकाः छद्मस्वां मखु यवव
यववस्थां धवाज्जुं धायेदयाव्वंगु दु ।

इत्य्-इत्य् साहित्यिक पत्रिका पिदनेमफुगुया
कारण स्याः भति नं व्हे व्हुपिसं- जिमिसं इत्य् विकथा-
नये” — धकाः छद्म-निगु पत्रिका विकथा नं स्वत, तर
वःगुहे प्रेष वुपिसं नं इत्य् पत्रिका विकथा नयेमफुत; दां
वुपिसं नं मफुत, जां वुपिसं नं मफुत । धका १ यवस्था
वालाक मधुनिधि यवकानायःत — “जिमिसं इत्य् पत्रिका
विकथानये” — धाधां धवां पहलं उखे धुखे धवां ध्याव्वंगु खने
दयाव्वन । य्हाःपि विचरातय् धामालिधुप्याःख्याः खनाः
मायां धवाः जिमिसं पौयां ह्याइपु-नखःया जयताय उजाःपि
सम्पादक, प्रकाशक व व्यवस्थापकतसे पत्रिका पिथनाः
जसका पहला प्रपञ्च प्रले ठवकर लिसं हण्डर नये स्वाःले-
धमा धवाग् विचालं नेपाल भाषाया साहित्यिक पत्रिका
सुवांलाक इत्य् इत्य् हे पिथनेत मदयेक भगाःगु छद्म-निता
मूमूर्खे धन न्हायनाव्वना । का सीकादिसं —

१. नेपाल भाषाया साहित्यिक पत्रिकात इत्य्
इत्य् पिमदनाव्वंगु प्रेसया कारणं मखु, ध्वेतं धानाः नं
मखु, दामं धानाः नं मखु ज्ञानं (महोति) धानाः नं मखु ।
पत्रिका पिक्थेत भाःगु मूज्वलं साहित्य जूगुलि उकिया
मगाःमवाः न पधामु—छ्वासु पहः मदयेकेत, मज्जुइकेत
नेपाल भाषा साहित्यया निरन्तर उत्पादन धानाःव्वनीगु
छद्म ‘साहित्य कारखाना’ नीस्वने भाः ।

२. वज्याःगु ‘साहित्य कारखाना’ पिदनीगु वाहि-
त्यया मू ववःछिनाः सम्पादक-प्रकाशकतय् आवश्यकता व
व्वमि—स्वमितय् वाहनाकथंया गुणस्तर प्रले विविधता
कायम धायां उकिया विक्री-वितरण वालाक जुवाव्वने भाः ।

धये जुल धाःसा नेपाल भाषाया गुण नं साहित्यिक
पत्रिका वंस्वचं कयाः सिना ववैमालीगु धा विविधता पनाः
पना वनेमालीगु व्यवस्था आः ये गुणं हालतय् नं ज्जुइमखु ।
ध्व खं जिमिसं लक मखु, छिजिमिसं वा जीपिसं न्हायागु
विधाः न पाःफयेकाः धायेफुगु धं धा ।

३. मेगु खं—न्यायय हे लखपति करोडपति जसां
नेपाल भाषाया साहित्यिक पत्रिका छद्म न्यानाः वा ग्राहक
ध्याः वा उकियात विज्ञापन विधाः मन ववसाधेकाः
व्वनोपि धा ग्वाहालि धाःपि व्वनय-सनय छद्म-निम्ह जक
खने दयाव्वंगु धु । नेपाल भाषाया धुराधर साहित्यकार
ज्जुइमा, नेपाल भाषा व्वकीरि प्राध्यापक धा शिक्षण ज्जुइमा,
नेपाल भाषा व्वनाःव्वपि विधार्थी ज्जुइमा वा नेपाल भाषा
प्रेमी धायेकाःव्वपि हे ज्जुइमा, सुनातं नं पत्रिका न्यानाः
ग्राहक जुवाः वा मेगु गुणं कथ पत्रिकायात भदिक ग्वाहालि
धानाःव्वने धानाग् सतिह तयेमफुनि । छद्म-निहा नुगः
छ्वाःदःपिमि स्याः धत तयाःव्वने मखि ।

४. उकि नेपाल भाषाया साहित्यिक पत्रिका सदां
सुवांलाक पिक्थाव्वनेगु खःसा नेपाल वंज्जुय् सां
धाणिउय वंज्जुय् सां, लख वंज्जुय् सां सधीस वंज्जुय् सां
पछिका पिक्थेत माक्व ध्याज वइकथंया दां छे मियां

जिह्वा, बुँ मियां जिल ला सर्वय् मियां जिल ला बा
 न्हागुसां मियां जिल, मियाः मुंकातये फरेके याः की
 सम्पादक व प्रकाशकतसे । छायाःसां इलय् इलय् पत्रिका
 पिदनेवं हे ग्राहक मदयाः, न्याइपि मदयाः वा थिकाः
 काइपि व पच पाइपि अन्वः जुयाः पत्रिकाया हाल वेहाल
 जुइयः ।

५. अथे ला थथे जुइकेगु सिबय् नां जाःपि वा
 मजाःपि भाय् ह्याःपि वा मह्यःपि सकसितं पत्रिका पिहां-
 वयेवं छगु छगु सितिकं सितिकं छेँबू छेँबूध्यंकां थ्यंका-
 बियाः पत्रिकाया सम्पादक- प्रकाशकतसे सकसियां हाइ
 हाइ घायेकेगु नं बांलाःगु ज्या जुइफु ।

६. पत्रिका मियातइगु पसलय्, ग्राहक दयेकःवइगु
 ल्हापं पाय्दय् व 'अगु न्याना बियादिसं' घकाः इनाप याना-
 तइगु विज्ञापनय् मिखा मर्वापि वा मिखा वंसां नुगः मर्वापि
 अर्वात् यःथोय् पत्रिका सितिकं थ्यनःचवंगु मखपिसं दकलय्
 अन्वः 'पत्रिका पिहांमवः खनि का हला?', 'पत्रिका इलय्
 इलय् पिमदका हला?' 'पत्रिका दिनाचवंगु तादत थें
 हला?' घयागु न्हासः तथेगु यानाचवंगु दु । उकि उन्वःपि
 हनेवहपिन्त नं नाजवाफ यायेत पत्रिका सितिकं इनेगु अले
 अम्ह निम्ह थयवा मदुसां नुगः मस्याःपि जःषा विद्वत्यके जक
 ल्हाप कायेगु यानाः फुककं पत्रिकाया प्रकाशक थ्यवस्था-
 पकतसे पत्रिकाया बजेट दयेकेगु यायेमाः । थथे यात घाःसा
 नेपाल भाषाया छुं नं पत्रिका गुगुं हालतय् नं घाइमखु,
 दी नं मखु । थ्व खं जिमिस भूतु वां खःनाः घायेफु, ल्हाः
 बस्वानाः घायेफु ।

उकि पत्रिका पिकयाचवंपि व पिकायेत्यपि सकसित
 जिमिसं च्वय् घया खें यानाः थःथःगु पत्रिका सुथां लाकेत
 करजोर बित्त यानाचवना । लिसें दकलय् ल्हापं थ्व
 ज्या 'की' परिवारं यायेत्यनागु खंया घोषणा लयल्यतां
 सकसियां न्हाःने नं ल्युने नं यानाचवना । सुभाय् !

थः खनाः थःहे न्हिलवल

—सूर्यबहादुर 'पिवाः'

जितः ब्रह्मां सःताः अयाविश्यात— 'ए पिबयाः !
 मनु जुनि कयाः मर्त्यलोकय् जन्म काःवनेगु मोका छन्त
 वःगु दु । छं पृथ्वीइ गुगु मुलुकय् जन्म काःवनेगु मन दु
 घाः वा । छन्त अत मनु याना छवये ।'

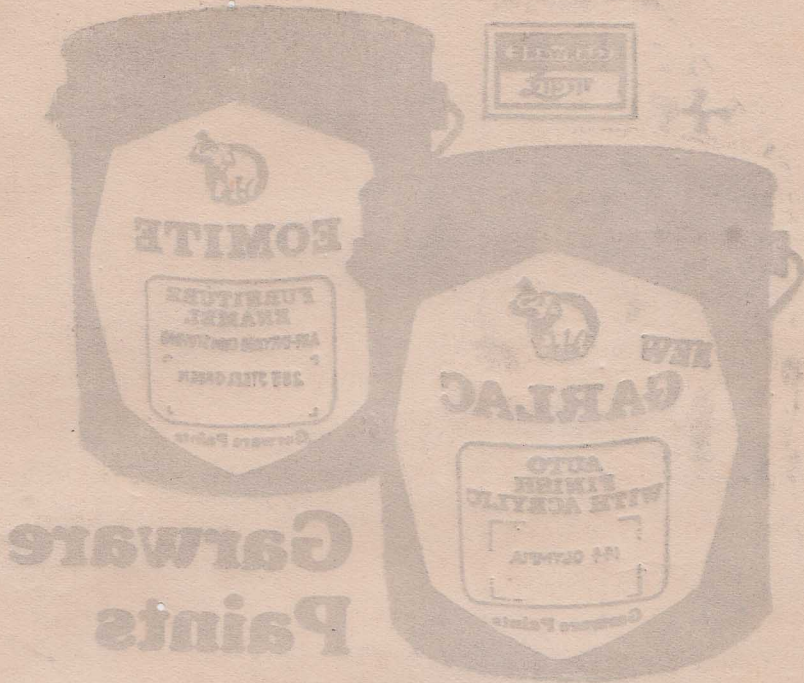
गत मनु जुयाः जन्म काःवंसा ठीक जुइ घयागु
 सीकेत पृथ्वीपाखे चाःहिउ वना । त्वाक्क उगु बखतय् जि
 बी हरिवहादुर व जि बां मैना जाःहिउ वःपि नापखत ।
 खं खें जुल । अले जि घया— "जितः पृथ्वीइ मनु जुवाः
 जन्म काःवनेगु मोका अयाचन । गुनु मुलुकय् जन्म
 काःसा बेस जुइ घयागु सीकेत थुखेपाखे चाःहिउ
 अयागु छः ।

थथे अयावलय् जि बी हरिवहादुर अयादिज—
 'नेपाः तस्सकं हे बांलाःगु व ल्हायाइपुगु देय् छः । शिव
 महाःघवा देण जूगुलि थन हिमाचय दु, यक्क वन अङ्गल व
 खसि दु । उकि साःहे हे न्हाइपु । अत हे जन्म काः
 हासे ।

अले जि घया— 'अयसा छिकपि हे मां बी जुयाः
 जितः जन्मय् याना बियादिसं ।'

अले घात्थेंगु नेपाः खन । अले जितः अन्व— 'नेपाः
 थये बहुगु थाय् ला खः खनि । नेपाः हिन्दूतय् तपोभूमि
 व देवभूमि जूगुलि न्हावव मभिगु ज्या याःसां घःया छकः
 नां कायेव व मनु साःहे हे भिम्ह जूवइगु खनीवलय् जि
 थः खनाः थः हे हिलेमास्ते वइगु ।

एतद् बाल्यं नित्यं तस्मै कृतं ।

Garware
Paints

Not just good looking, tough.
 चतुर्धा यथा-रूपं लम्बिकं तु
 लुम्बिकादिम्

रंग रत्न

राज-कला, न. न. न.

राज-कला, न. न. न.

स्वये बांला:गु जक मखु स्यल्ला:गु हे ख: !

**Garware
Paints**

Not just good looking, tough.

जातं जा:या रंग-रोगन जिमिके दु
लुसंकादिसँ

रेन्बो पेन्ट्स

असं-कमलाडि, ये, नेपा: ।